

KSH NÉPESÉGTUDOMÁNYI
KUTATÓINTÉZET

KOHORSZ '18 - Magyar Születési Kohorszvizsgálat

Társadalompolitikai Szakértői Testület ülése
KSH Népeségtudományi Kutatóintézet

2019. november 4.

Spéder Zsolt

Veroszta Zsuzsanna

Boros Julianna

Kopcsó Krisztina

KOHORSZ '18
magyar születési kohorszvizsgálat

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Miről lesz szó?

A Kohorsz '18 -
röviden

Státusz

További tervek

Apakutatás

Az első eredmények

Kohorsz'18

Országos

- 9 ezer Magyarországon született gyermek

Longitudinális

- Magzati kortól a felnövekedésig több szakaszban zajló követés

Születési kohorsz

- Egy időszakon belül (2018 április – 2019 április) születettek csoportja

KOHORSZ '18
magyar születési kohorszvizsgálat

KSH NÉPESSÉGTUDOMÁNYI
KUTATÓINTÉZET

A kutatás keretei

Forrás

- EFOP 1.9.4. – VEKOP-16 EMMI felhívás (A szociális ágazat módszertani és informatikai megújítása)

Cél

- gyermekek magyarországi felnövekedése és az azt befolyásoló tényezők vizsgálata

Alap- sokaság

- 2018. április 1. és 2019. április 30. között születendő gyermekek (KOHORSZ '18)

Felvétel i egység

- védőnői körzetek

Cél- csoport

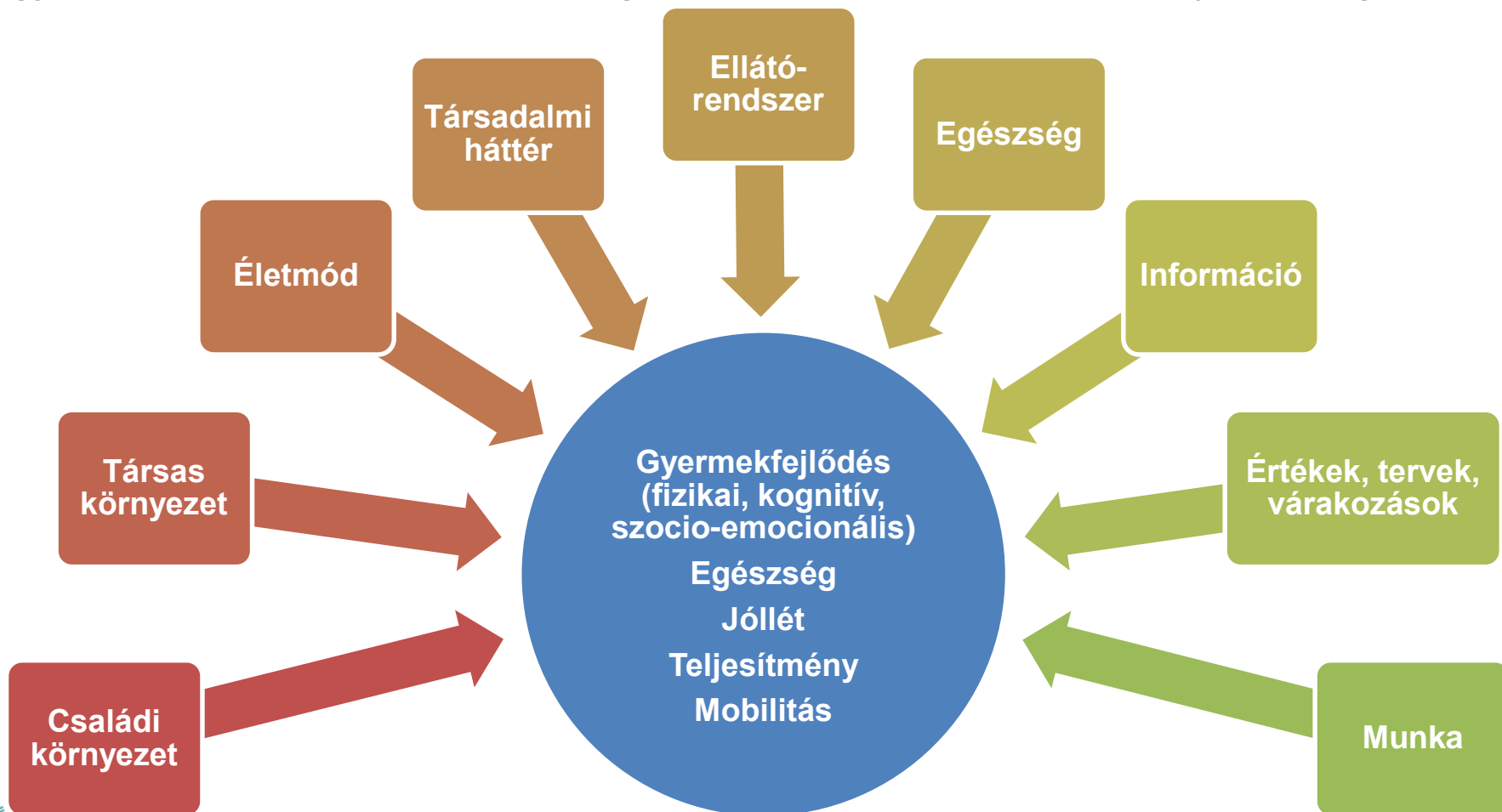
- mintába választott védőnői körzetekbe tartozó összes várandós, a 28-31. terhességi hét között, a szülés kiírt időpontja alapján

Indulás

- 2018. január 1.

A kutatási koncepció

A gyermekek felnövekedésének vizsgálata: a felnövekedés szempontjai és meghatározói

Megközelítések

Életpálya kutatások

Timing, linked lives

családban élő
személyek/generációk
életpályájának
összekapcsolódása

az életpálya
különböző
vetületeinek
összekapcsolódása
(iskola, munka,
párkapcsolat,
gyermekség és
szülőség)

Gyermekfejlődési modell

Családon belüli
interakciók: szülői
szerepek,
magatartások

Releváns intézményi
környezet
(gyermekintézmé-
nyek, iskola,
szabályozás)

Státuszhelyzet

Társadalmi egyenlőtlenségek

Átörökítés

Mobilitási
paradigmák

Reziliencia

Szakpolitikai környezet

Intézményrendszer

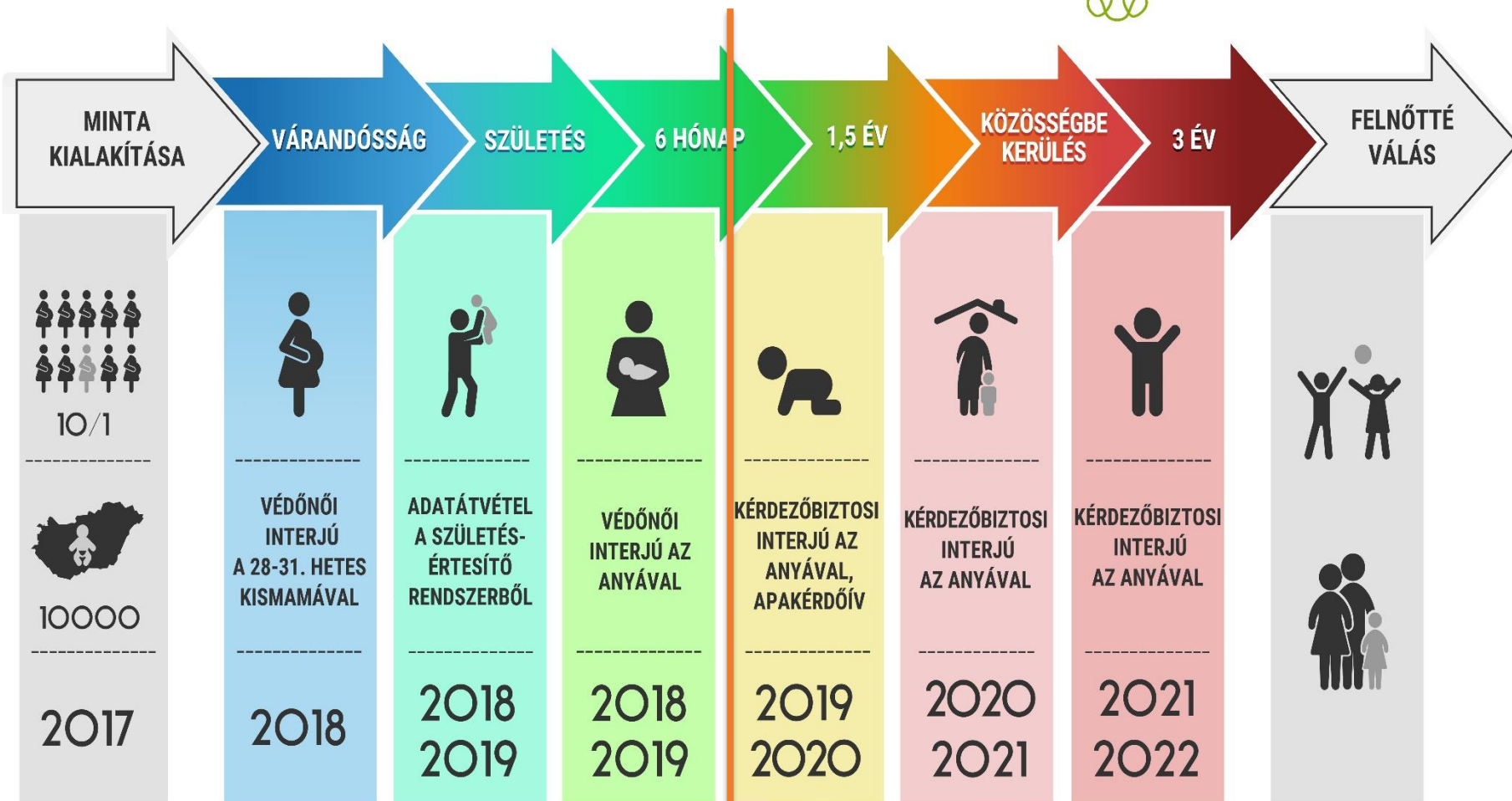
Beavatkozások

Hatékonyág,
esélycsökkentés vagy
hátránynövelés

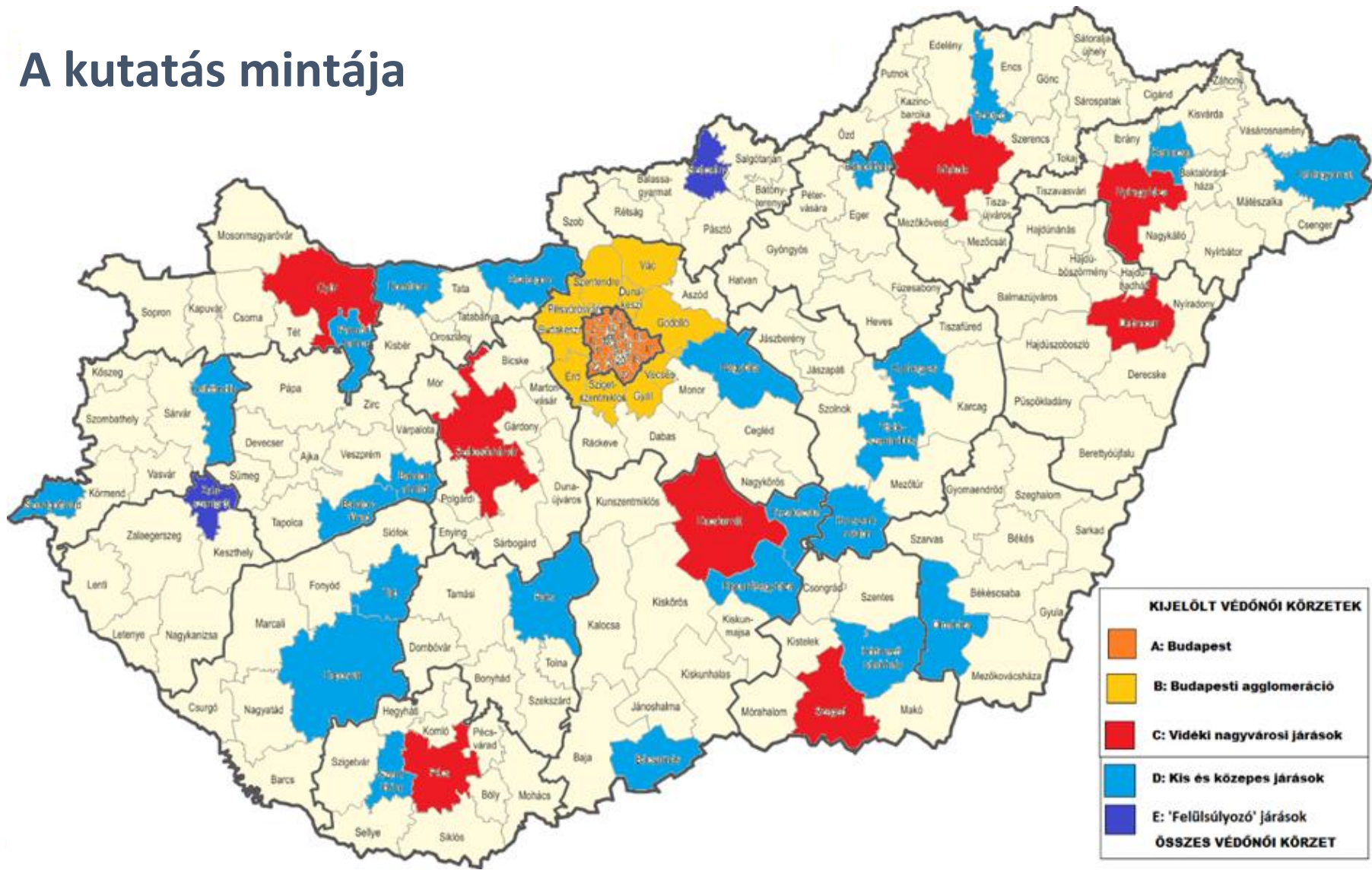
IDŐVONAL 2017-2022

KOHORSZ '18
magyar születési kohorszvizsgálat

A kutatás mintája

Adatfelvételi szakaszok (2019 novemberéig)

1. hullám: várandósok

- Védőnők
- Adatfelvétel: lezárult
- Esetszám: 8600
- Státusz: tisztított, súlyozott adatbázis

2. hullám: 6 hónap

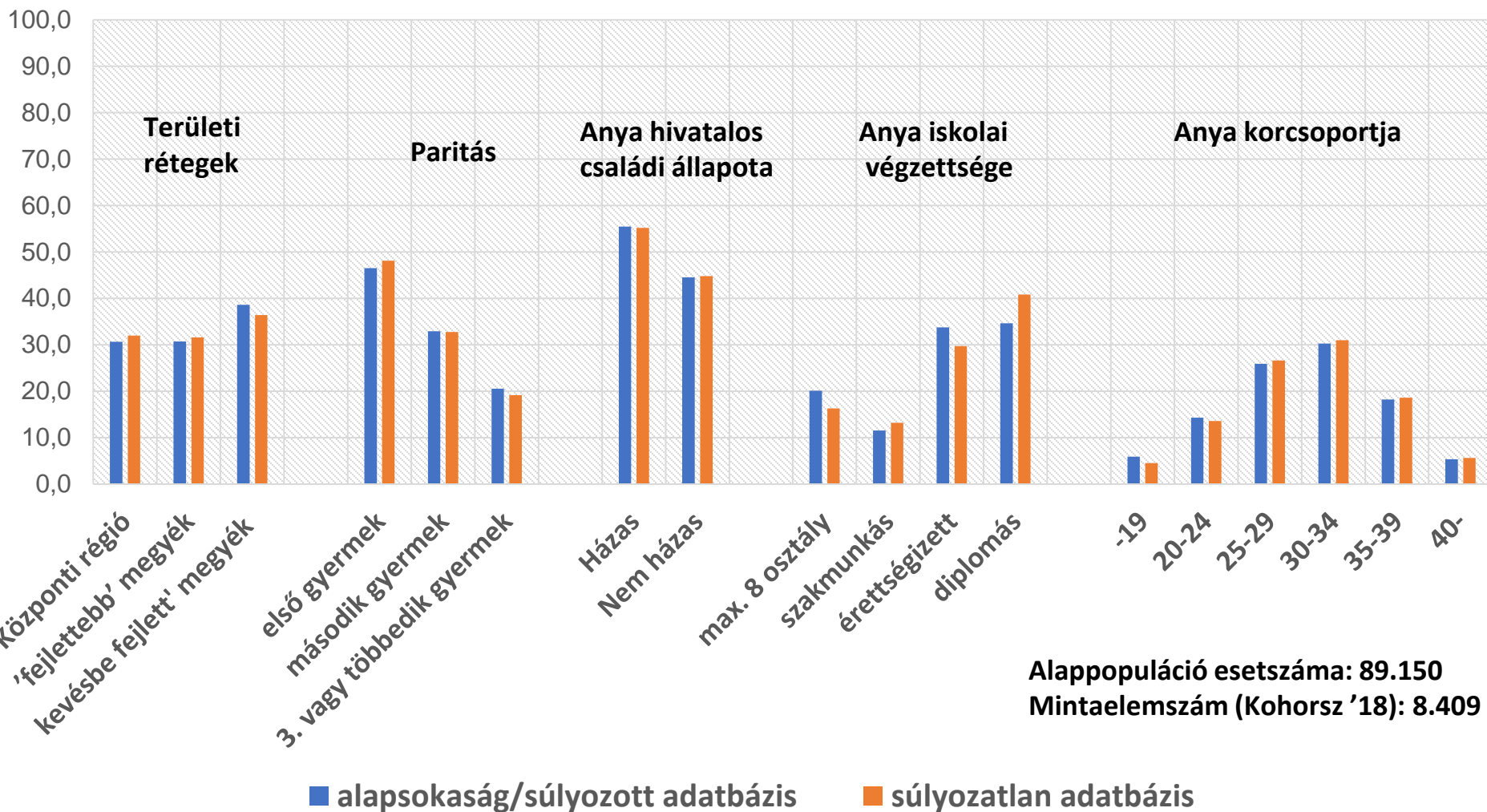
- Védőnők
- Adatfelvétel: zárul 2019 novemberben
- Esetszám: 7900+
- Státusz: lezárás előtt, 90% feletti válaszadási ráta

3. hullám: 1,5 év

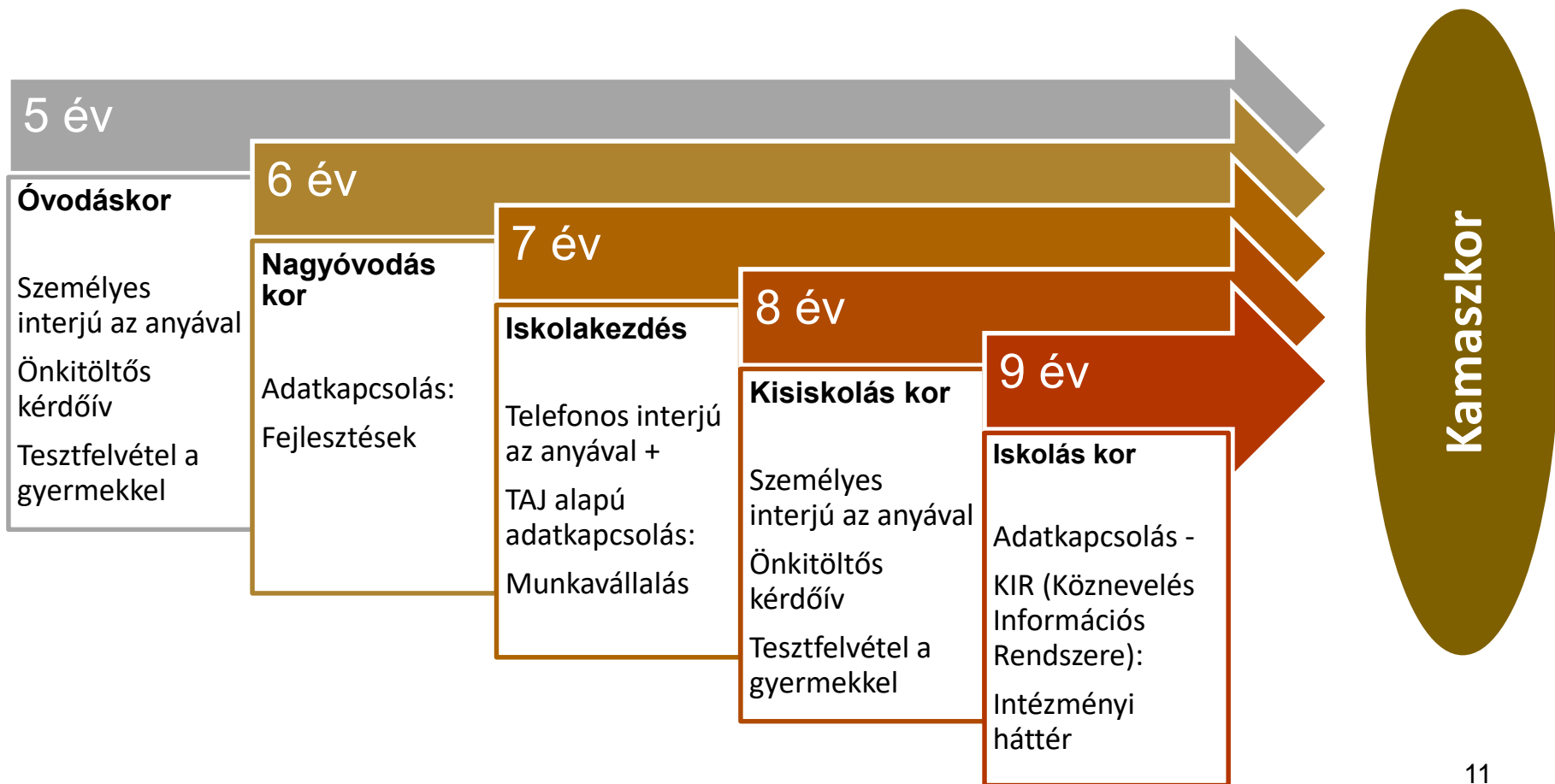

- Inspira Research Kft.
- Adatfelvétel: indult 2019 szeptemberben
- Esetszám: 200 –
- Státusz: induló kutatás, korábbi szakaszok címlistái alapján

Az alapsokaság és a kutatási adatbázis illeszkedése - Kohorsz '18 várandós minta

További tervek (2022-2029)

Első eredmények: Milyen ma felnőni Magyarországon?

Milyen családba érkeznek a babák?

- ❖ A szülők 53 százaléka **házasságban**, 44 százaléka élettársként él együtt.
- ❖ Az egyedülálló anyák aránya 3 százalék.
- ❖ Az apák 7 százaléka rendszeresen, legalább heti három napot **külön tölt a családtól**
- ❖ A babák 57 százalékanak már vannak **testvére(i)**.
- ❖ A testvérek közt az esetek egyharmadában **féltestvérek** is vannak.
- ❖ A gyermekek megszületésekor az esetek felében még mind a **négy nagyszülő** él.
- ❖ A családok 14 százalékával **él együtt nagyszülő** is.
- ❖ A féléves gyerekek kétharmada hetente többször is **találkozik** valamelyik nagyszülőjével.

Első eredmények: Milyen ma felnőni Magyarországon?

Milyen körülmények közé várják a babát?

- ❖ A várandósok 14 százaléka él **bérelt lakásban**.
- ❖ 44 százalékuk él (legalább részben) **saját tulajdonú lakásban**.
- ❖ A saját tulajdonú lakásokat az esetek 45 százalékában **ingatlanhitel** terheli.
- ❖ A lakások átlagos mérete 88 m², az átlagos szobaszám 3.
- ❖ A lakások 4 százalékában **nincs vezetékes víz**, vízöblítéses WC, fürdőszoba.
- ❖ A gyermeket váró családok 79 százaléka **személygépkocsival** rendelkezik.
- ❖ A családok egyharmadának kevesebb, mint egy könyvespolcnyi **könyve** van.
- ❖ 84 százalékuknak van **nagyképernyős televíziója**.

Első eredmények: Milyen ma felnőni Magyarországon?

Hogyan gondozzák a babát?

- ❖ Az anyák 80 százalékát **szoptatta az édesanyja**.
- ❖ A babák 91 százalékát **szoptatták**, további 4 százalék is kapott anyatejet.
- ❖ 55 százalékuk még **félévesen** is kap anyatejet
- ❖ A szoptató anyák háromnegyede a **gyermek igényei alapján** szoptat(ott)
- ❖ A babák 15 százaléka a születése óta kap **tápszert** (is).
- ❖ 10-ből 6 féléves baba használ **cumit**, a fiúk éppen olyan gyakran, mint a lányok.
- ❖ Az anyák 87%-a **naponta fürdeti** gyermekét.
- ❖ A babák 30 százaléka **alussza át az éjszakákat**.
- ❖ A babák 25 százaléka az éjszakát legalább részben **naponta a szülei ágyában** tölti.
- ❖ A babák 96 százaléka még nem töltött két napot az **anyukája nélkül**.

MIT TUDUNK AZ APÁKRÓL – AZ ANYÁK SZEMÉVEL?

**AZ APÁK
ÁTLAGOS ÉLETKORA**

34 év

A LEGFIATALABB 16, A LEGIDŐSEBB
68 ÉVESEN VÁRJA A KOHORSZ-BABA
SZÜLETÉSÉT.

A VÁRANDÓSOK

73%-a

TERVEZI, HOGY
A SZÜLÉSKOR A
GYERMEK APJA
VÉGIG VELE LESZ.

27%-uk

DIPLOMÁS, 13%-UK MAXIMUM
NYOLC OSZTÁLYT FEJEZETT BE.
60%-UK BESZÉL VALAMILYEN
IDEGEN NYELVEN.

97%-uk

AKTÍVAN DOLGOZIK.
TÖBBNYIRE ALKALMAZOTTKÉNT
(82%), AZ ÖNÁLLÓ VÁLLALKOZÓK
ARÁNYA 8% KÖRÜLI.

Az első 5000 kérdőív alapján.

@ info@kohorsz18.hu Kohorsz '18 +36 1 345 6573

 KSH NKI, 1525 Budapest, Pf. 51

 www.kohorsz18.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

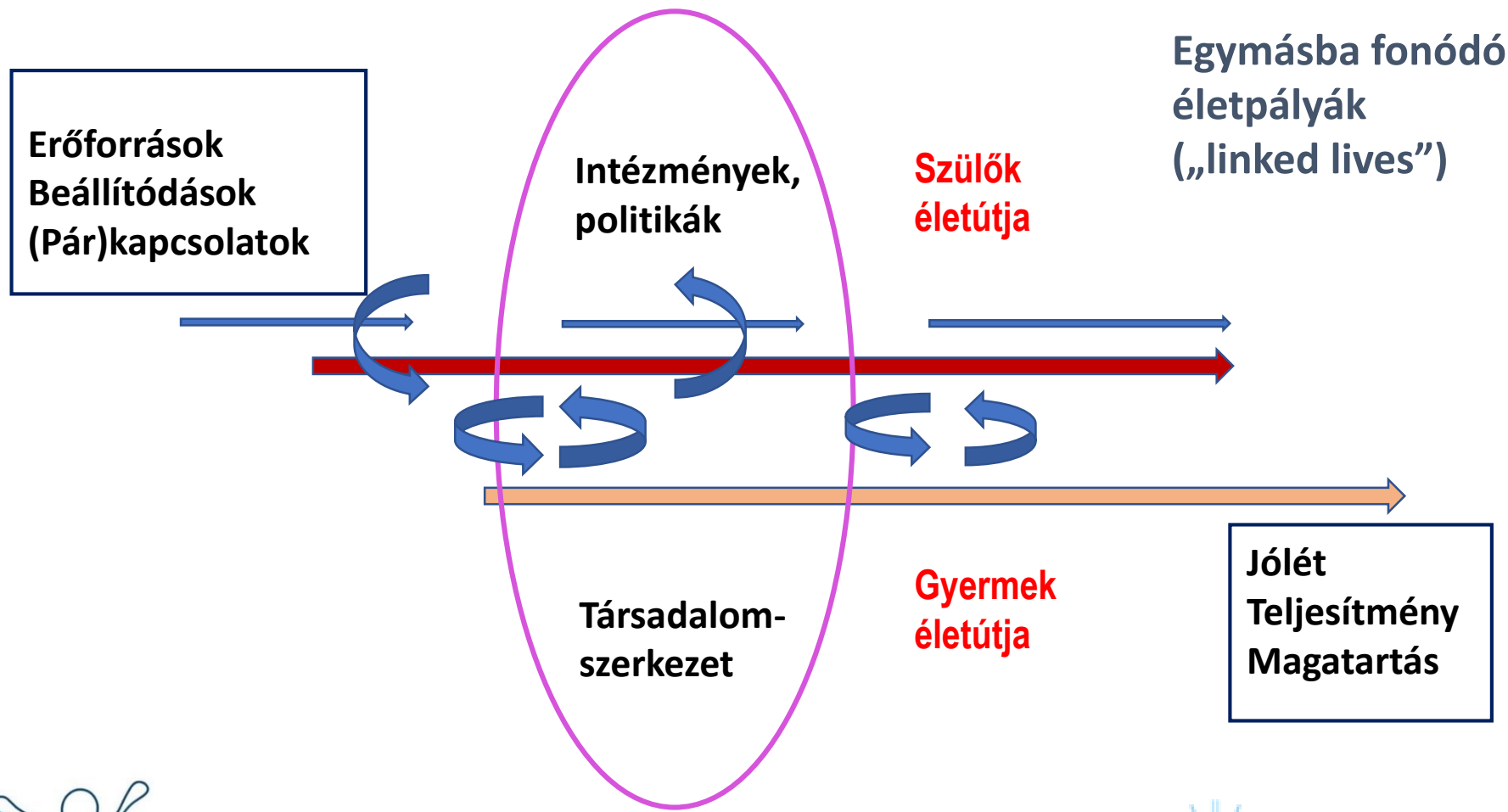
Apakutatás 2019/20

Kohorsz '18

Magyar Születési
Kohorszvizsgálat

KOHORSZ '18: perspektívák, idők és terek

Kutatási témák

- **Az apák életében előforduló munkahelyi és családi szerepek konfliktusai**
- **Az „új apa”**
- **Munkamegosztás és gyermeknevelés a gyakorlatban**
- **Az apa családon belüli szerepét meghatározó tényezők vizsgálata**

a jövedelem
a rendelkezésre álló idő
munka és munkanélküliség
az iskolai végzettség
vallás és értékrend
vérségi kötelék
családi állapot
különélő gyermek
az életkor

A kutatási módszer

Másfél éves adatfelvételhez kapcsolva

Hozzáférési adatok gyűjtése

Társadalmi apa

Telefonos interjú

Összekapcsolás, összehangolás

Várható válaszadás

Anyai pszichés állapot a várandósság időszakában

Kopcsó Krisztina, KSH NKI

Bevezetés

Érzelmi-hangulati problémák a várandósság idején

- Nemzetközi adatok szerint a harmadik trimeszter idején **depresszió** a várandósok **12-22%-ánál**, **szorongás probléma**, pedig **29-36%-uknál** jelentkezik (Bennett, Einarson, Taddio, Koren, & Einarson, 2004; Lee et al., 2007; Madhavanprabhakaran, D'Souza, & Nairy, 2015)
- Korábbi magyar kutatásokban a várandósok **8,1-17,9%** mutatta **depresszió** jelét, **1-7,6%-uk** vélhetően **major depresszióval** küzdött (Bödecs, 2010; Hompoth et al., 2017; Lefkovic et al., 2017; Skrabski et al., 2005, Töreki et al., 2013) és **14,2%** mutatta **generalizált szorongás** jeleit az első trimeszterben (Bödecs et al., 2013)

Miért fontos?

- A prenatális depresszió és szorongás egyaránt szignifikáns mértékben bejósolják a **poszpartum anyai depressziót** (Lefkovich et al, 2017)
- **Szülési kimenetelre** kifejtett kedvezőtlen hatás (Haines et al, 2012; Hompoth et al, 2017)
 - Epidurális érzéstelenítés
 - Elektív császármetszés

Miért fontos?

- **Gyermekfejlődésre** kifejtett kedvezőtlen hatás (Bussières et al, 2015; Dunkel Schetter & Tanner, 2012; Field, 2011)
 - Méhen belüli fejlődés, növekedés késése
 - Fokozott méhen belüli aktivitás
 - Alacsony születési súly, koraszülöttség nagyobb kockázata
 - Alvászavar, alacsony válaszkészség
 - Temperamentum nehézségek
 - Figyelmi, érzelmi és viselkedéses problémák
 - Krónikus betegségek

Prenatális depresszió kockázati tényezői

- Lancaster és munkatársai (2010) 57 tanulmány eredményét tekintették át:
 - Bivariate analyses: anyai szorongás, stressz (negatív életesemények és mindennapos viták), korábbi depresszió, alacsony, társas támogatottság, nem tervezett várandósság, Medicaid (vs. magán egészség biztosítás), családon belüli erőszak, alacsonyabb jövedelem, alacsonyabb iskolázottság, dohányzás, egyedülálló családi állapot és rosszabb párkapcsolati minőség
 - Multivariate analysis: **stressz** (negatív életesemények és mindennapos viták), alacsony **társas támogatottság, családon belüli erőszak**
- Hompoth és munkatársai (2017):
 - **Nem tervezett** várandósság, 26 év alatti vagy 34 év fölötti **életkor**, **egyedülálló** családi állapot, **multiparitás**

Prenatális szorongás kockázati tényezői

- Korábbi **trauma** (különösen gyermekkori bántalmazás, szexuális vagy fizikai abúzus, és korábbi vetélés), anamnézisben szereplő **depresszió, szorongás**, korábbi gyógyszeres vagy egyéb **kezelés**, meglévő **pánikbetegség és öngyilkossági hajlam** (Goodman et al, 2014)
- Alacsony **iskolai végzettség**, alacsony **jövedelem**, alacsony **szubjektív szocio-ökonómiai státusz**, munkanélküliség, **nem-házast** családi állapot (Bödecs et al, 2013; Faisal-Cury & Rossi Menezes, 2007).

Előzetes eredmények

Anyai pszichés jóllét felmérése

- Önkitöltős skálák
 - Depresszió: *Epidemiological Studies Depression Scale; CES-D-8* (Bracke, Levecque & Van de Velde, 2008)
 - Generalizált szorongás: *GAD-2* (Kroenke et al., 2007)
 - Várandóssággal összefüggő szorongás: *Pregnancy Related Thoughts* 9 tétele (Rini et al., 1999)
- Diagnosztizált mentális betegségek

Anyai pszichés jóllét felmérése

- Önkitöltős skálák
 - Depresszió: *Epidemiological Studies Depression Scale; CES-D-8* (Bracke, Levecque & Van de Velde, 2008)
 - Generalizált szorongás: *GAD-2* (Kroenke et al., 2007)
 - Várandóssággal összefüggő szorongás: *Pregnancy Related Thoughts* 9 tétele (Rini et al., 1999)
- Diagnosztizált mentális betegségek

Minta

- $n = 7400$ várandós, a terhesség harmadik trimeszterében
 - Átlag gesztációs kor: 30,27 (SD = 2,04)
- Átlag életkor: 29,94 (SD = 5,87)
 - Min 12 max. 52
- A kérdőívek pontszámai alapján azonosítottunk **1659 (22,4%)** várandóst, aki vélhetően depressziós tünetekkel, és **1073 (14,5%)** várandóst, aki vélhetően szorongásos tünetekkel küzdött

KOHORSZ '18
magyar születési kohorszvizsgálat

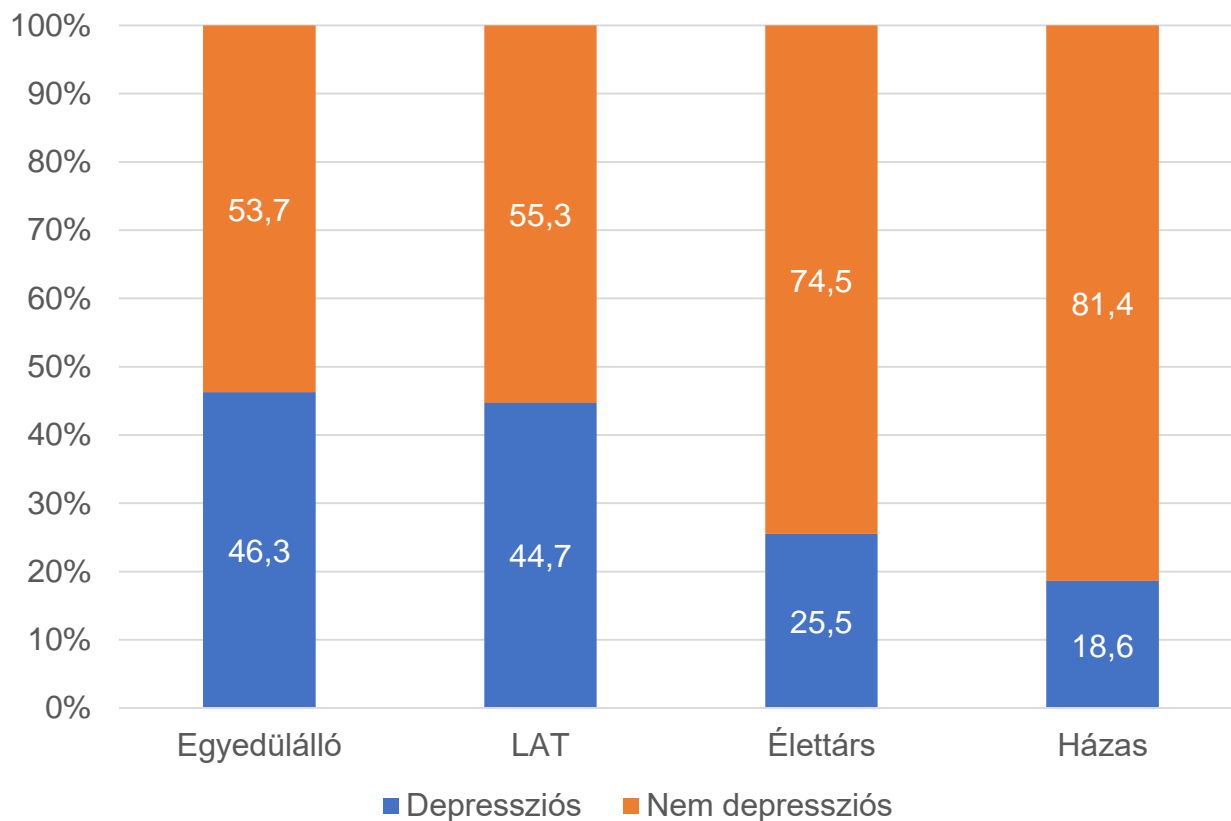
KSH NÉPESSÉGTUDOMÁNYI
KUTATÓINTÉZET

Depresszió és szorongás összefüggései szocio-demográfiai változókkal

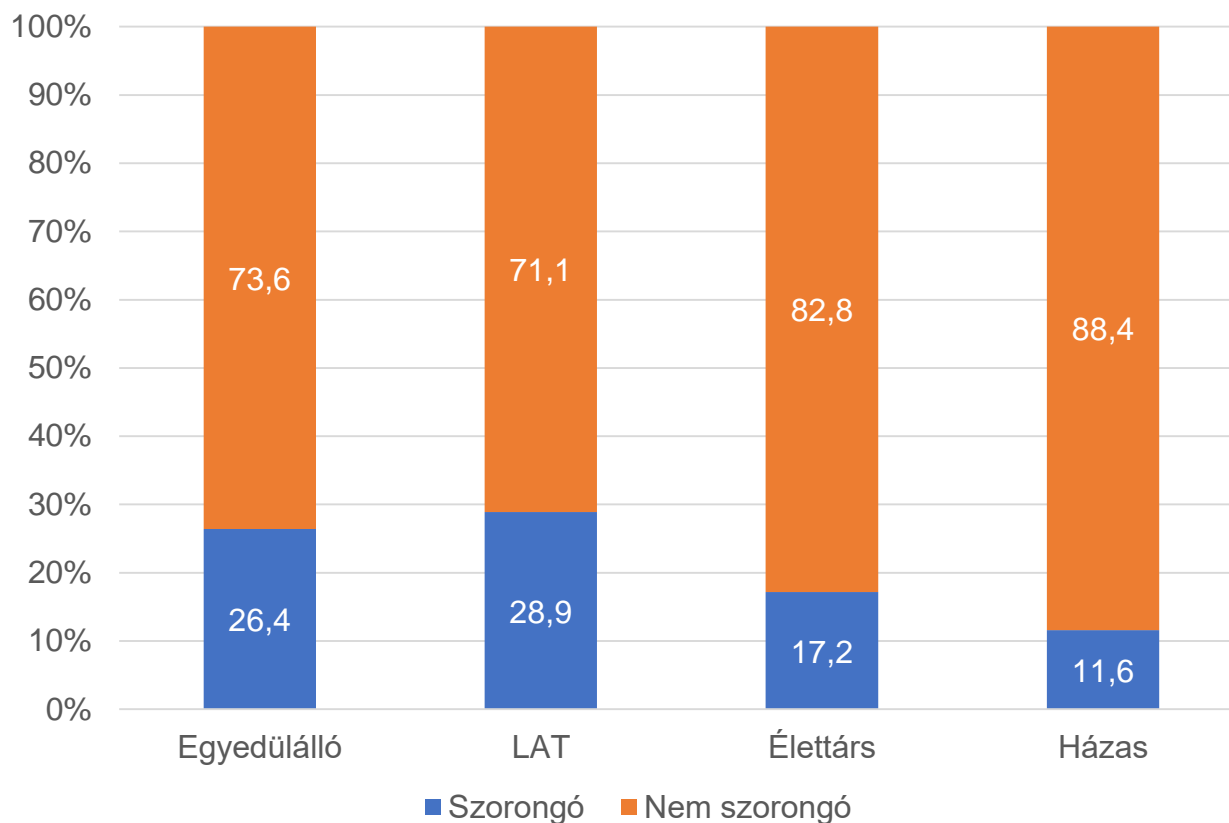

Párkapcsolati státusz - depresszió

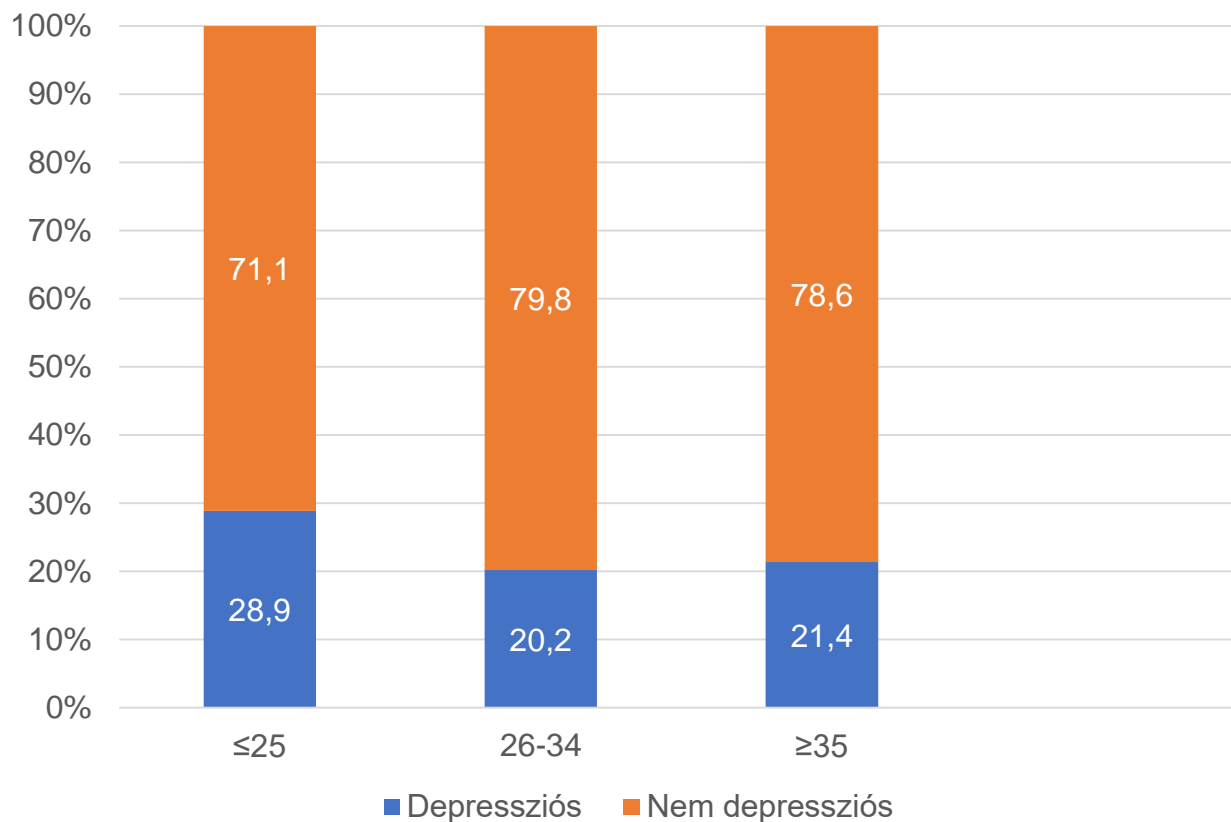
Pearson X2 = 133.93
p<0,001

Párkapcsolati státusz - szorongás

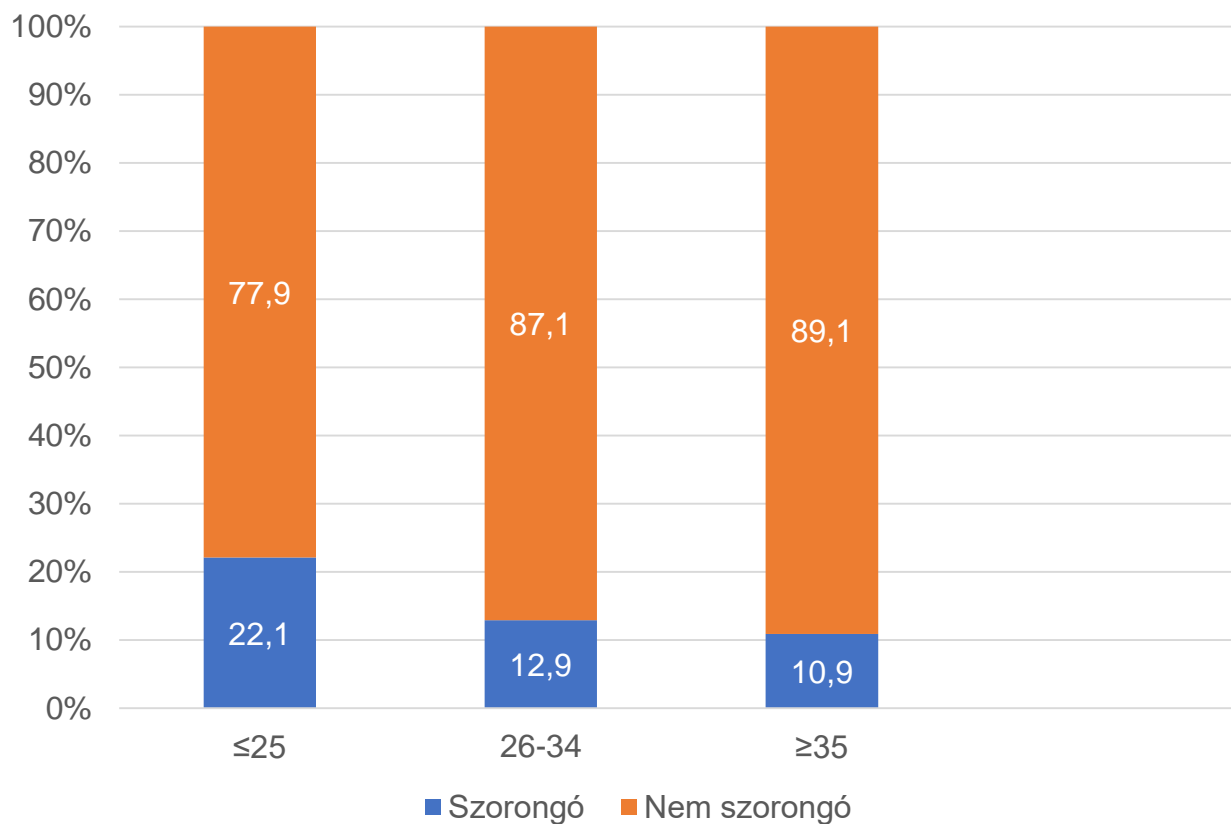
Pearson X2 = 84,57
p<0,001

Kor - depresszió

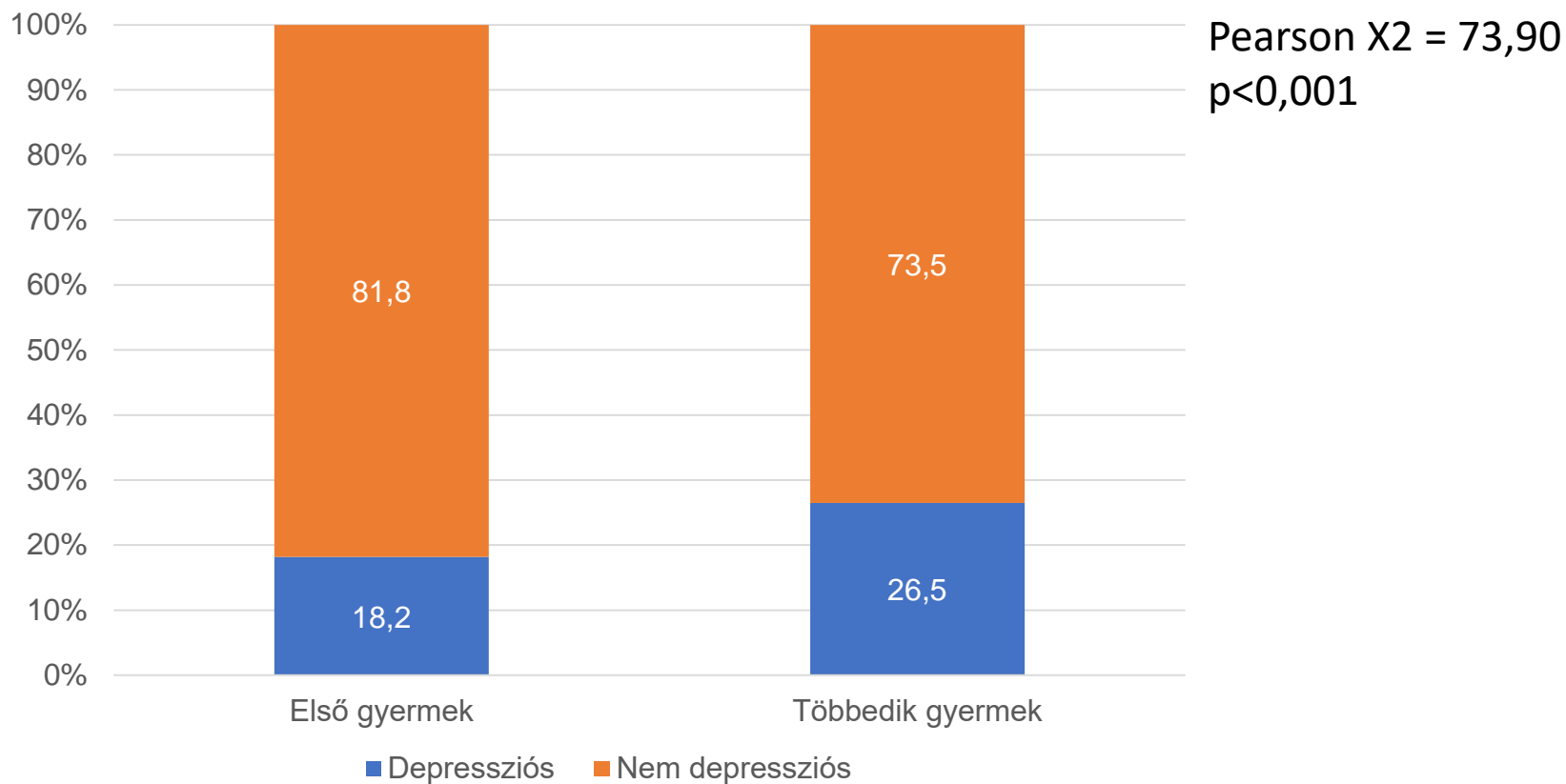
Pearson X² = 52,93
p < 0,001

Kor - szorongás

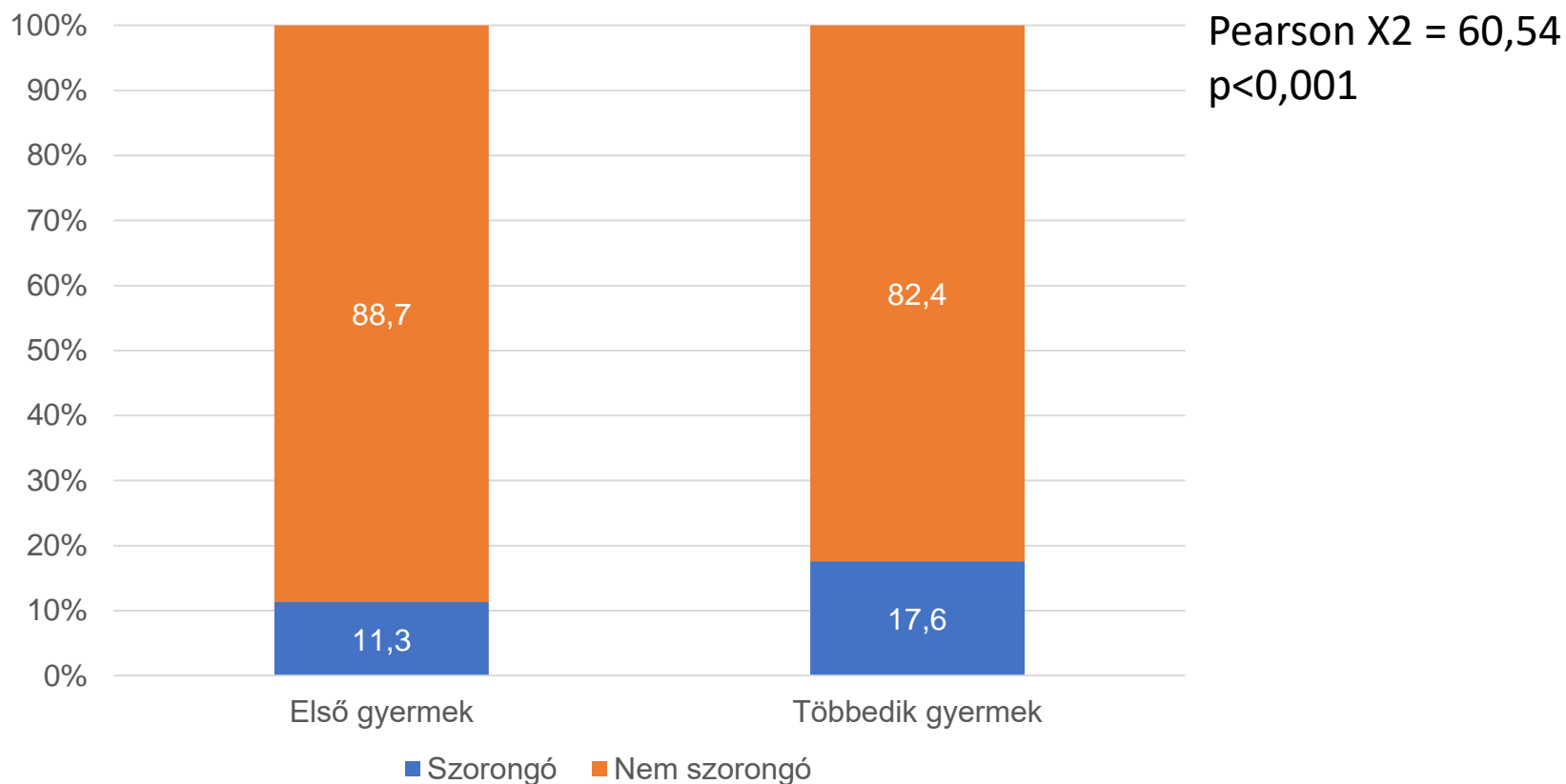

Pearson X² = 103,60
p < 0,001

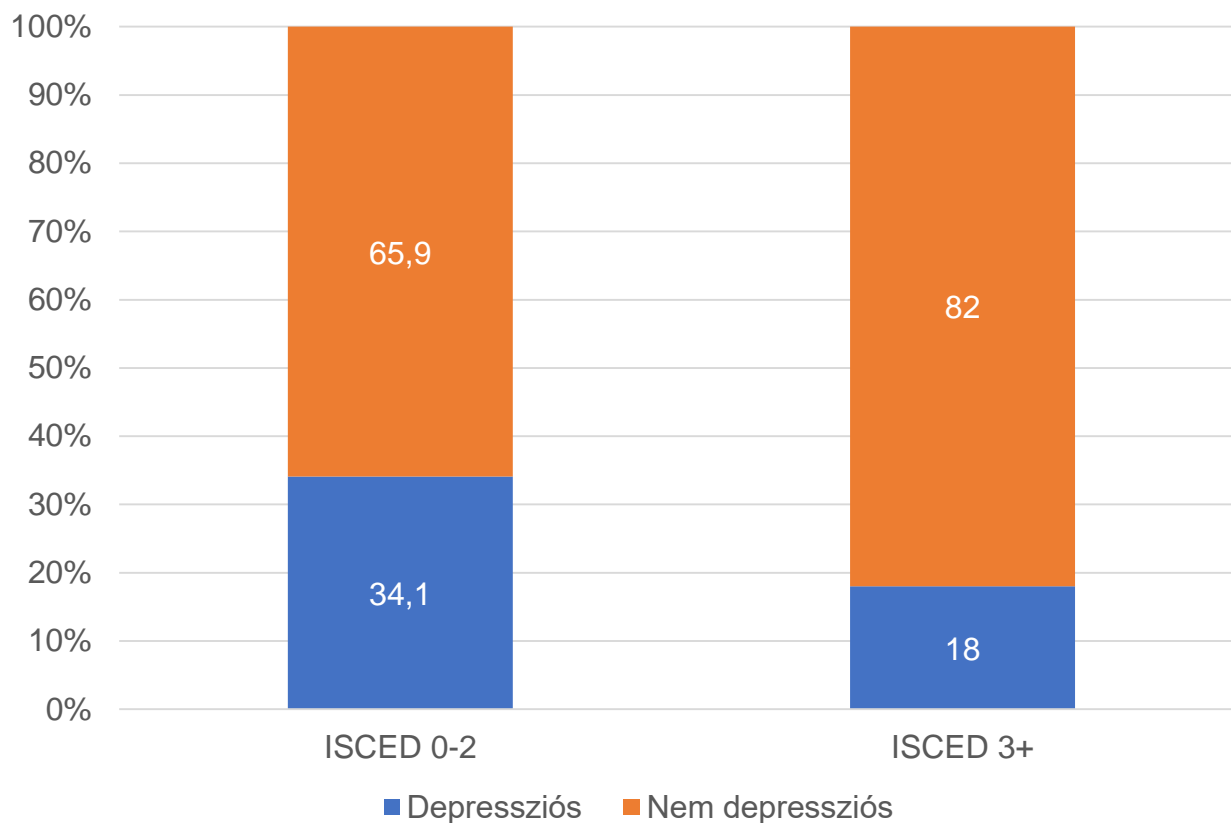
Paritás - depresszió

Paritás - szorongás

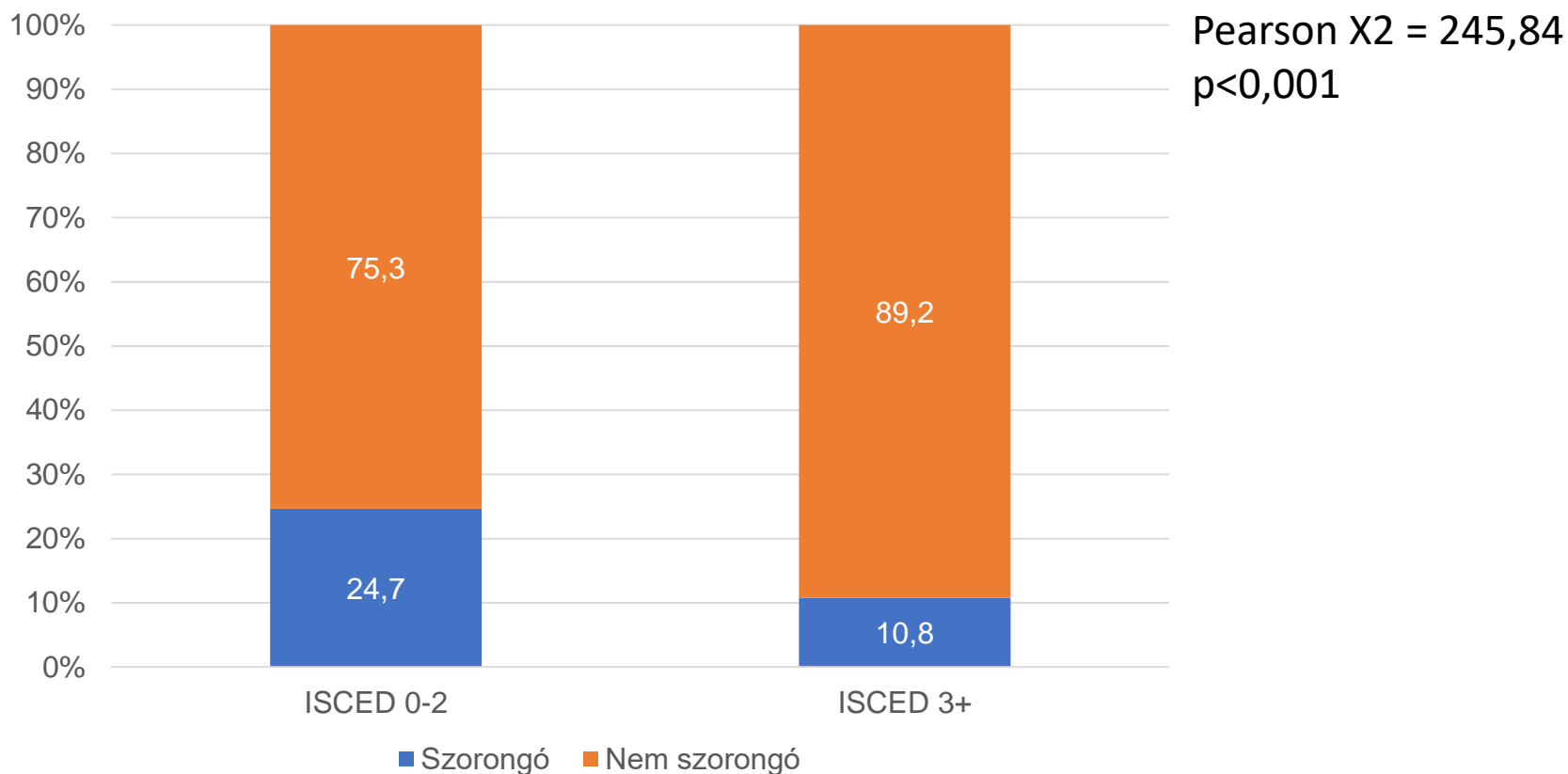

Iskolai végzettség - depresszió

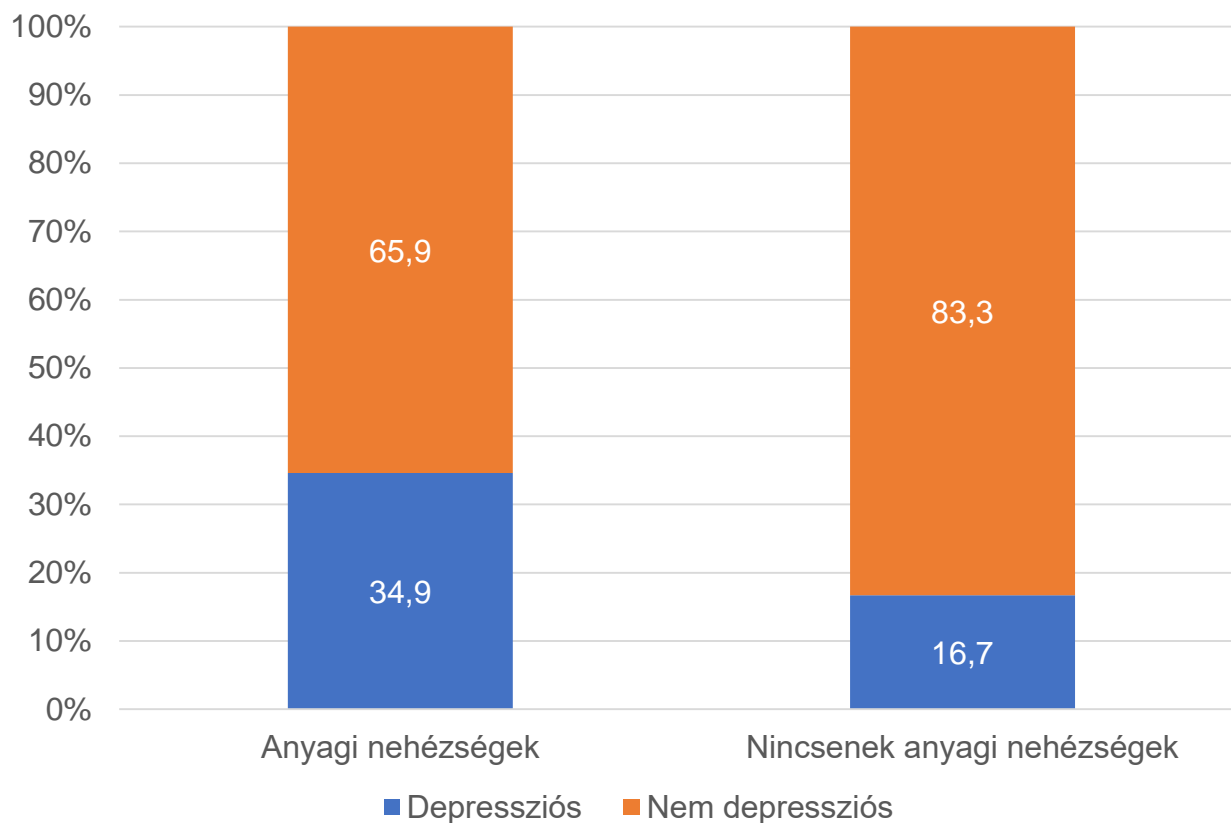

Pearson X2 = 218,66
p<0,001

Iskolai végzettség - szorongás

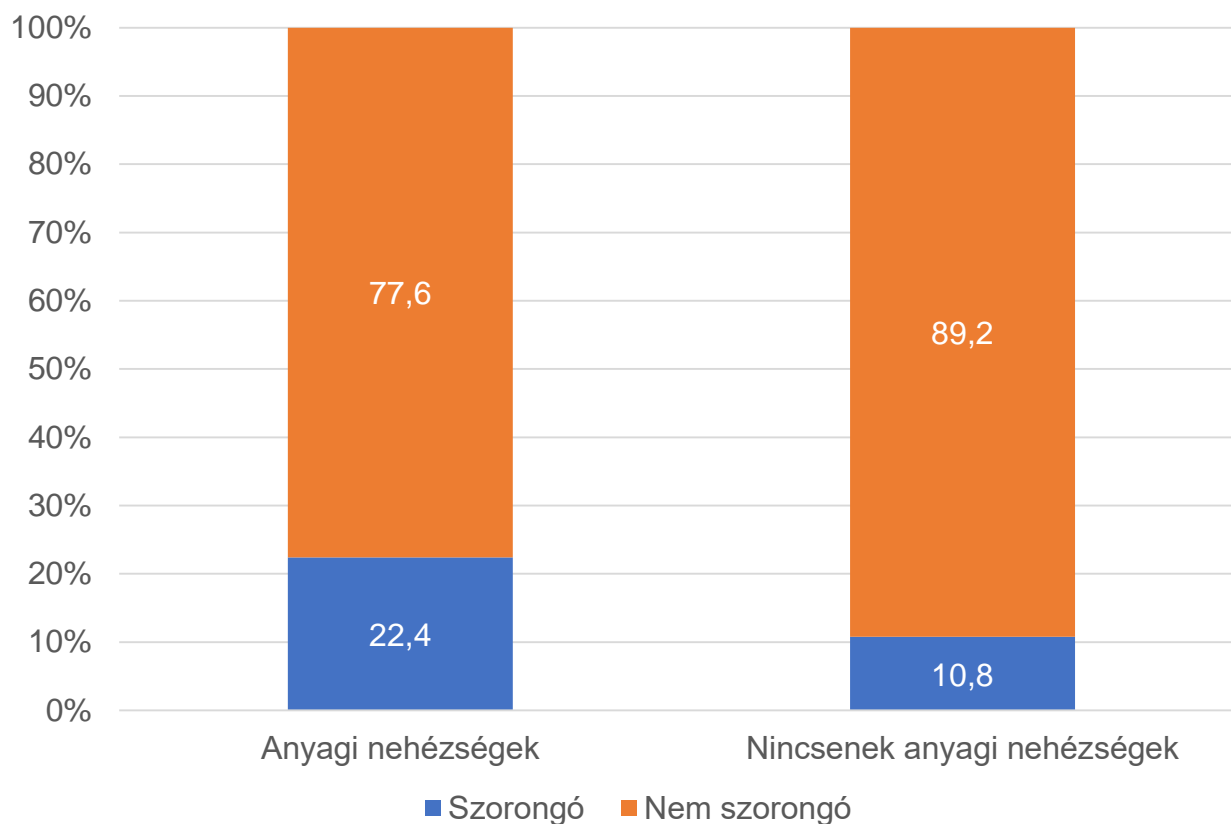

Szubjektív anyagi nehézségek - depresszió

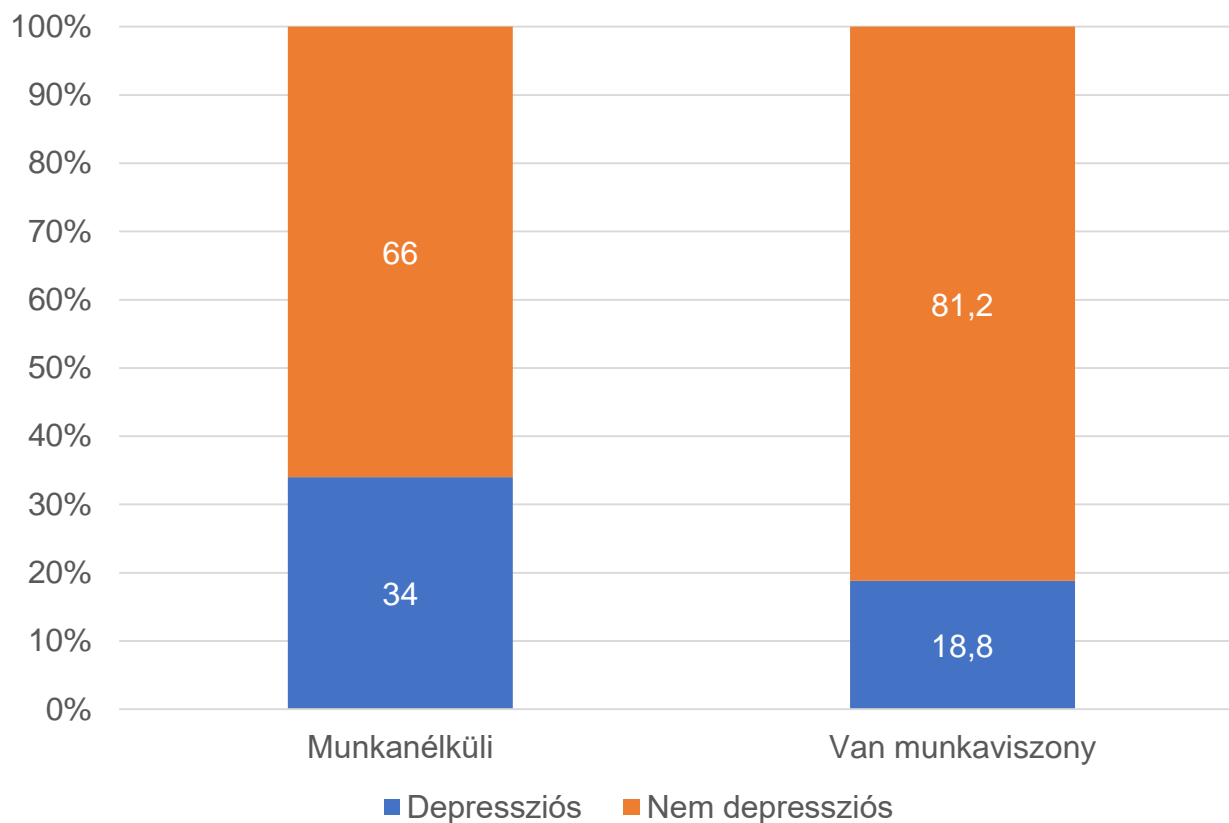
Pearson X² = 301,55
p < 0,001

Szubjektív anyagi nehézségek - szorongás

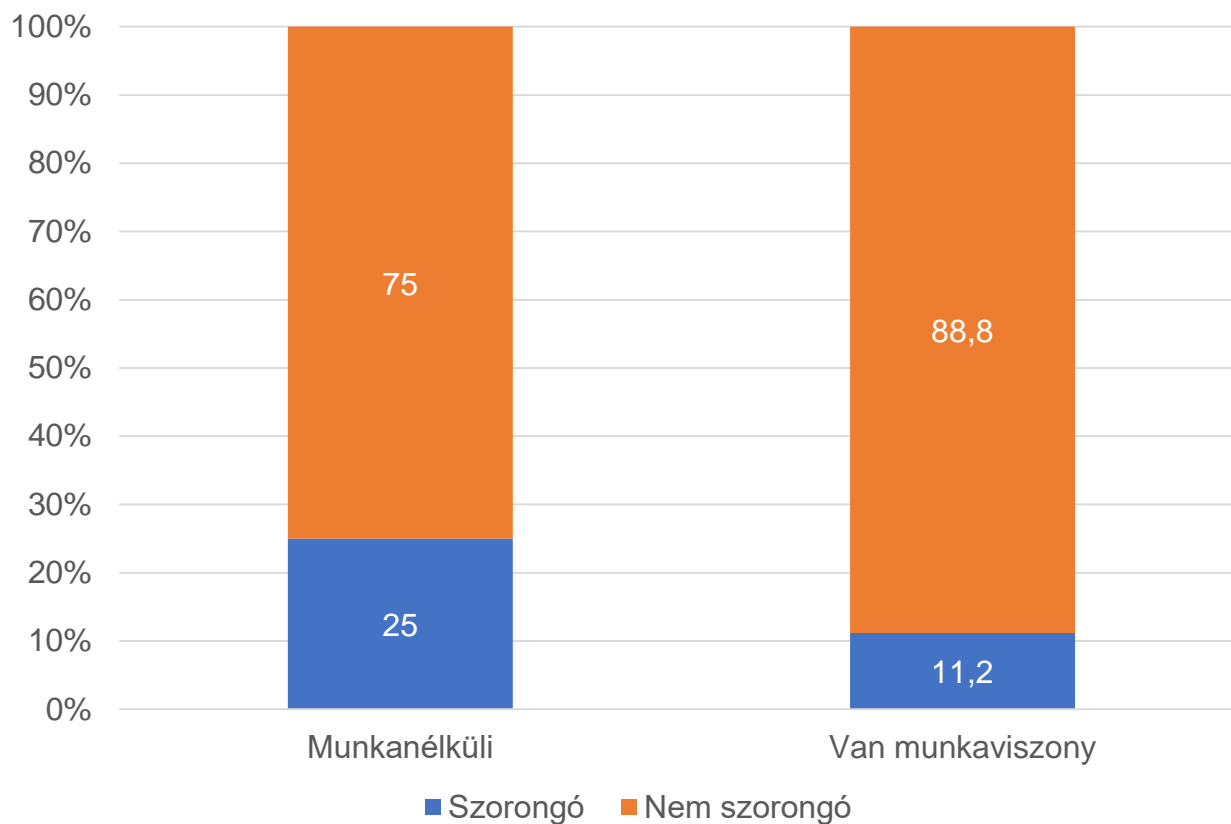
Pearson X2 = 170,62
p<0,001

Munkaviszony - depresszió

Pearson X2 = 176,65
p<0,001

Munkaviszony - szorongás

Pearson X2 = 205,55
p<0,001

Eredmények összefoglalása

- A nem házas, különösen az egyedül élő,
- a 25 évnél fiatalabb,
- a többedik gyermeküket váró,
- az alacsony iskolai végzettségű,
- a szubjektív anyagi nehézségeket tapasztaló, és a munkanélküli várandósok

nagyobb arányban küzdenek érzelmi-hangulati problémákkal a várandósság idején, ami az anyai és gyermeki kimeneteket tekintve is fokozott kockázatot hordoz magában.

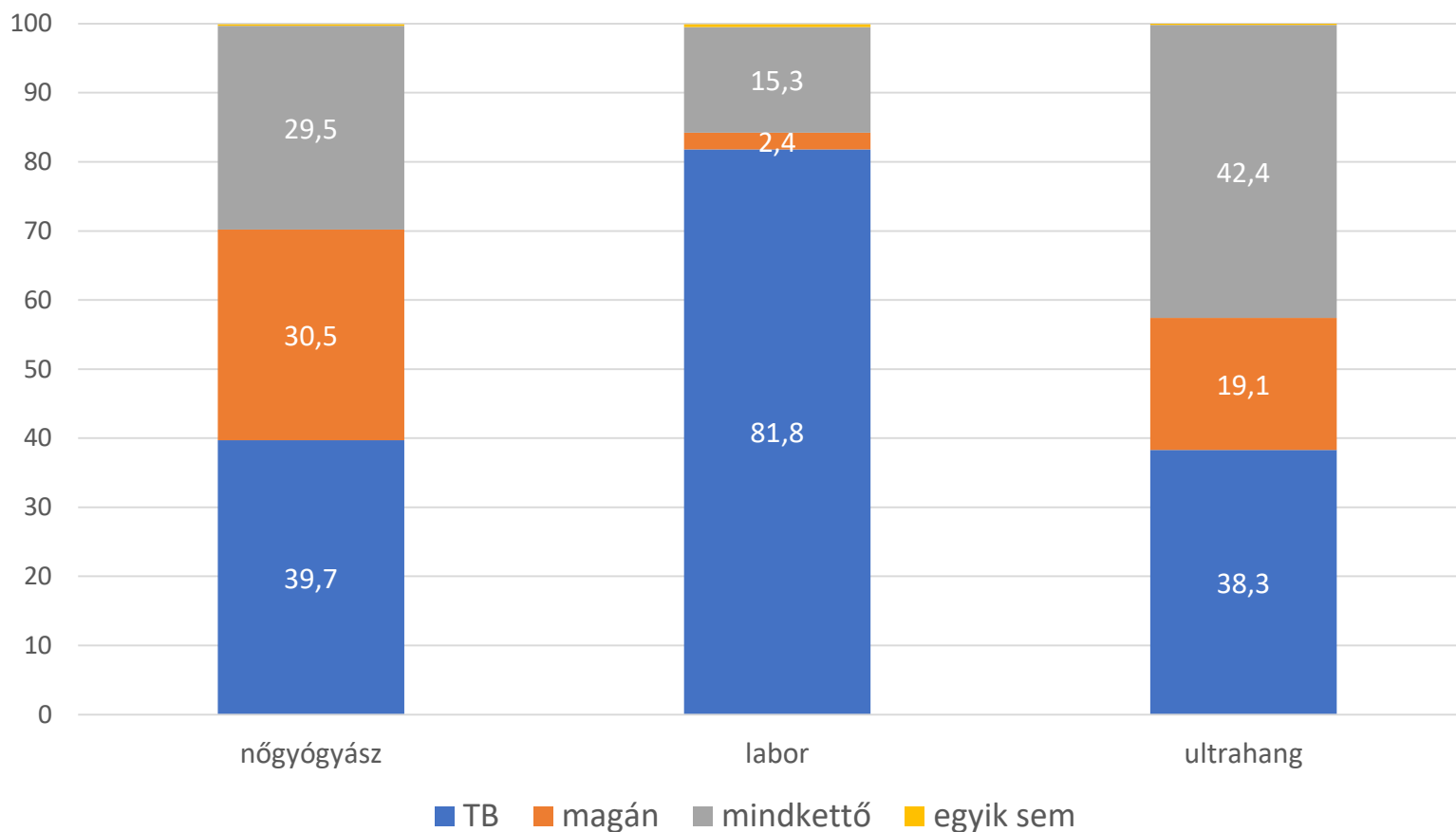
A várandósellátó-rendszer igénybe vételének hazai jellemzői

Boros Julianna, KSH NKI

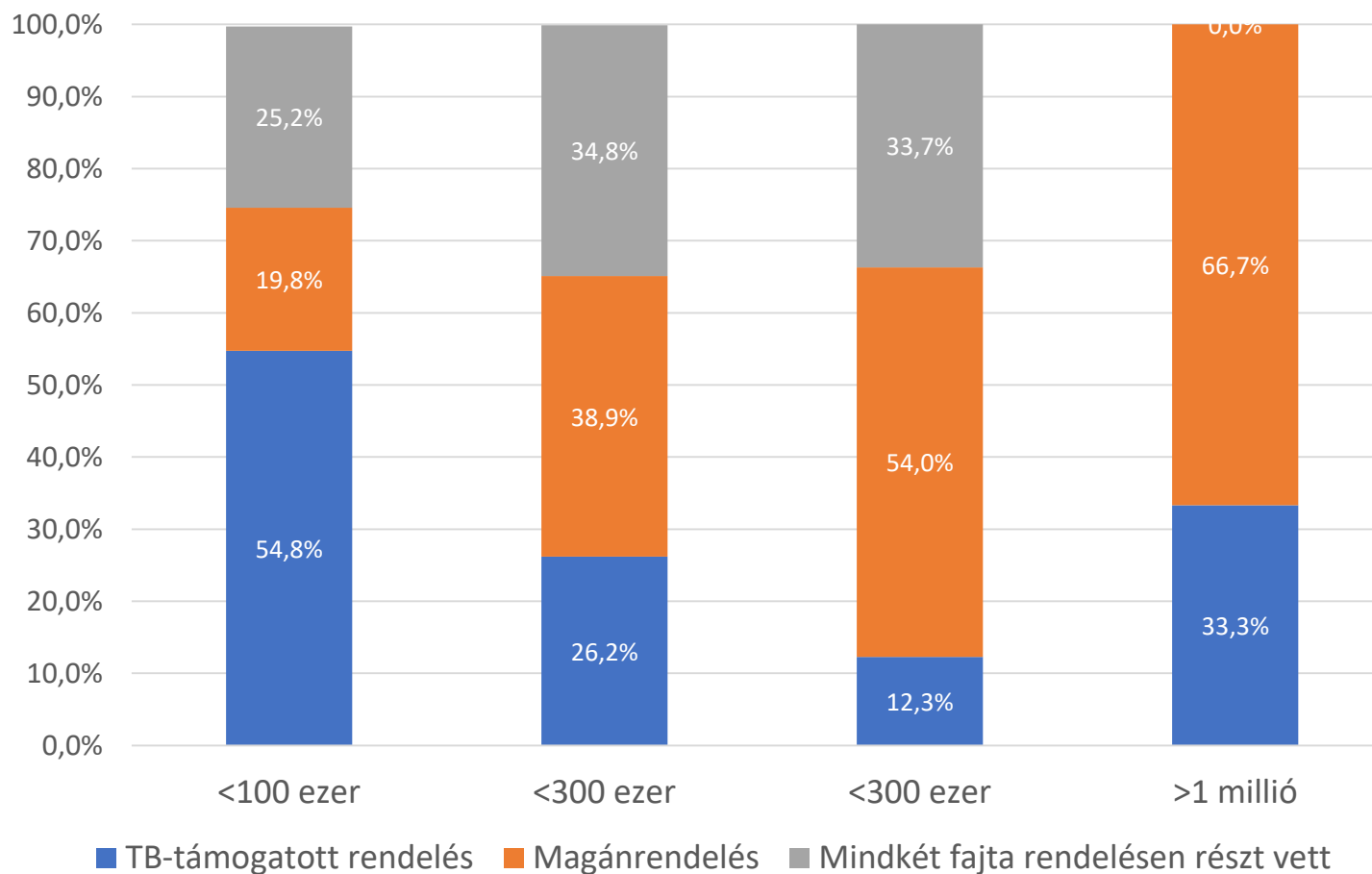
Várandósgondozás Magyarországon

- 26/2014. (IV. 8.) EMMI rendelet
„A várandósgondozás célja a várandós nő egészségének megőrzése, a magzat egészséges fejlődésének és egészségesen történő megszületésének elősegítése, a veszélyeztetettség és a szövődmények megelőzése, illetve megfelelő időben történő felismerése, valamint a szülésre, a gyermek korai kötődésére, a szoptatásra és a csecsemőgondozásra való felkészítés.”
- komplex egészségügyi szolgáltatás, amely
 - a védőnő,
 - a háziorvos,
 - a szülész-nőgyógyász szakorvos,
 - a várandós választása esetén a szülésznő, valamint
 - a várandós együttműködésén alapul

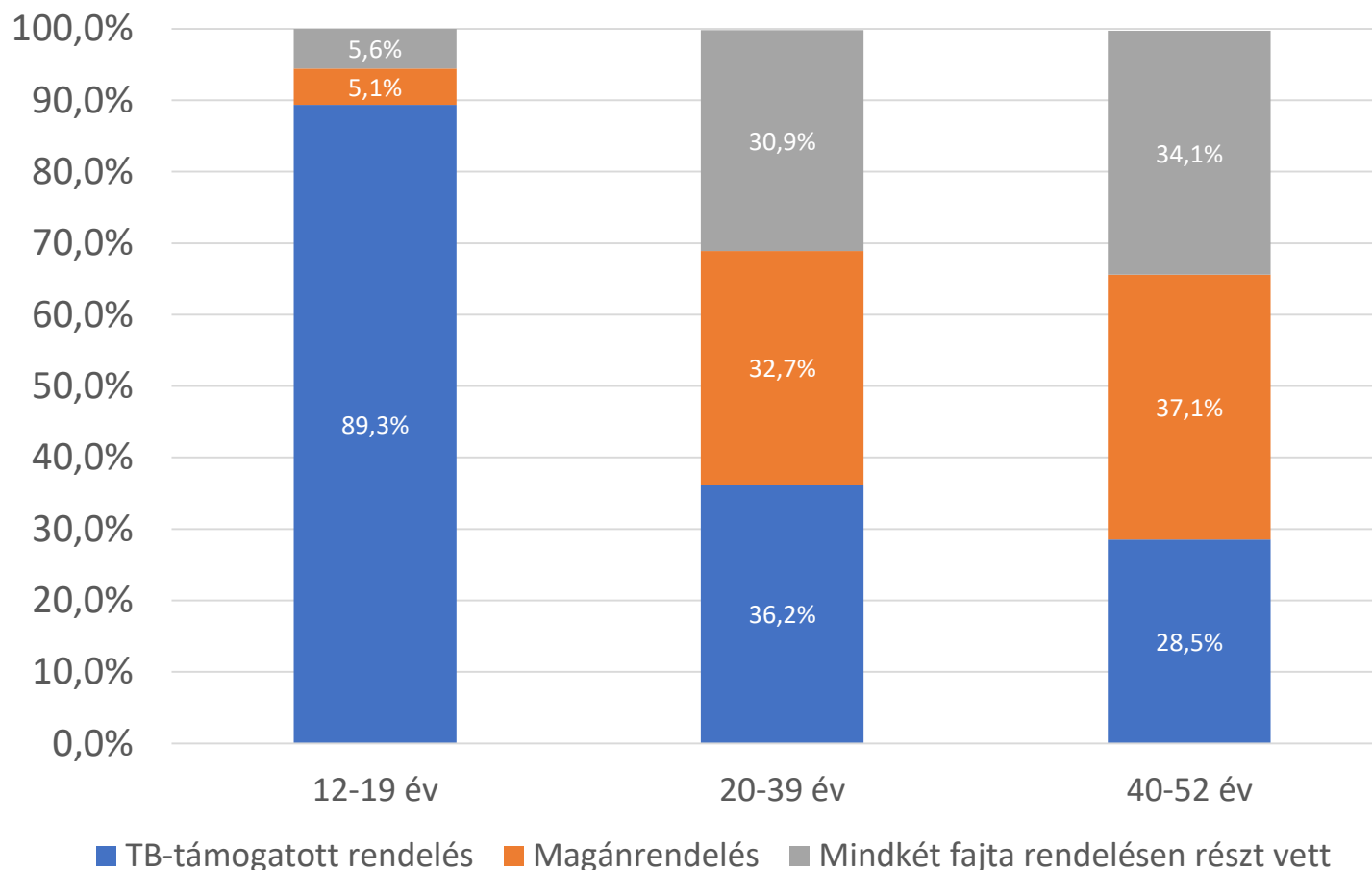
Várandósgondozási szolgáltatások igénybevétele

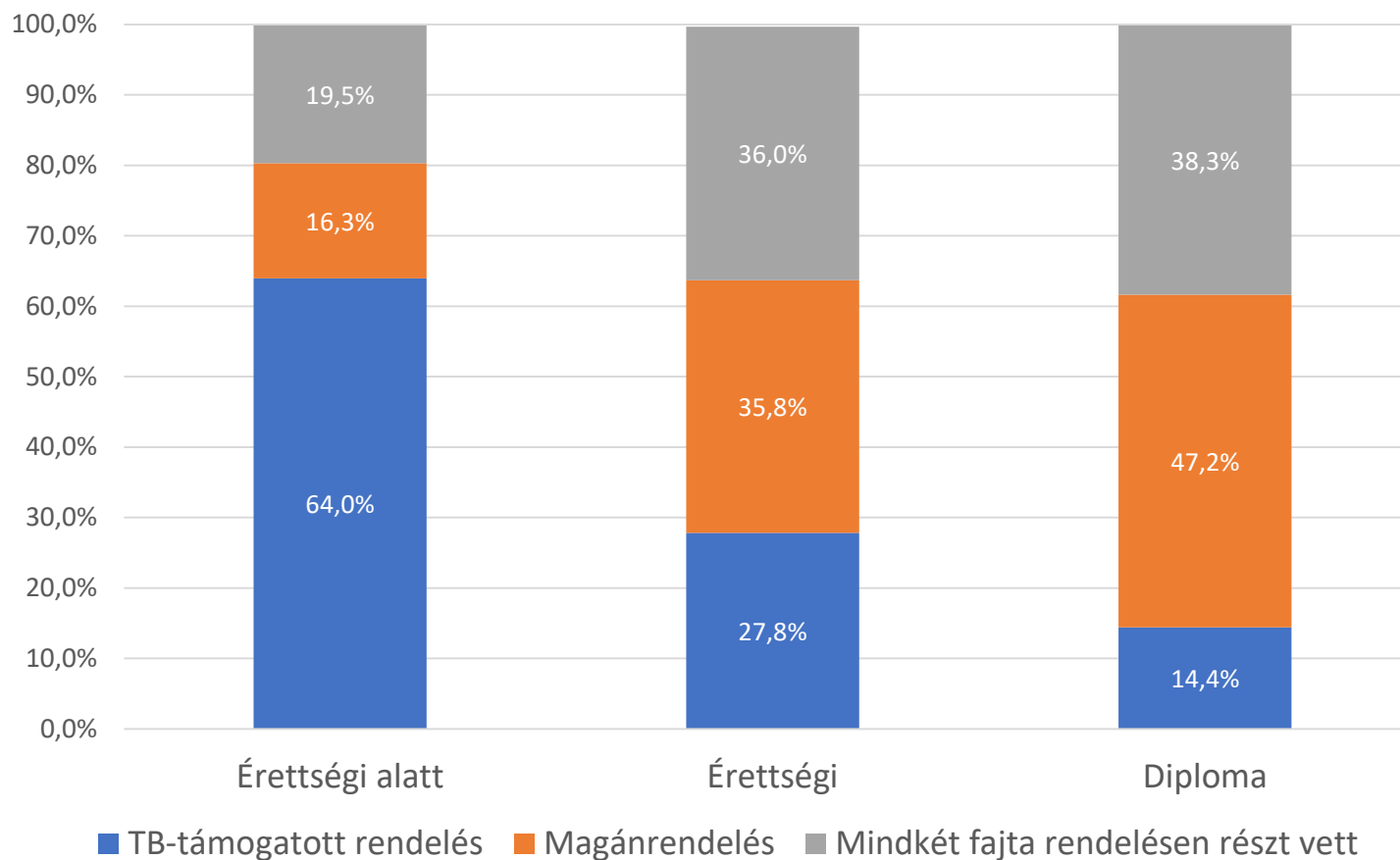
Nőgyógyászati vizsgálat anyagi helyzet szerint

Nőgyógyászati vizsgálat életkor szerint

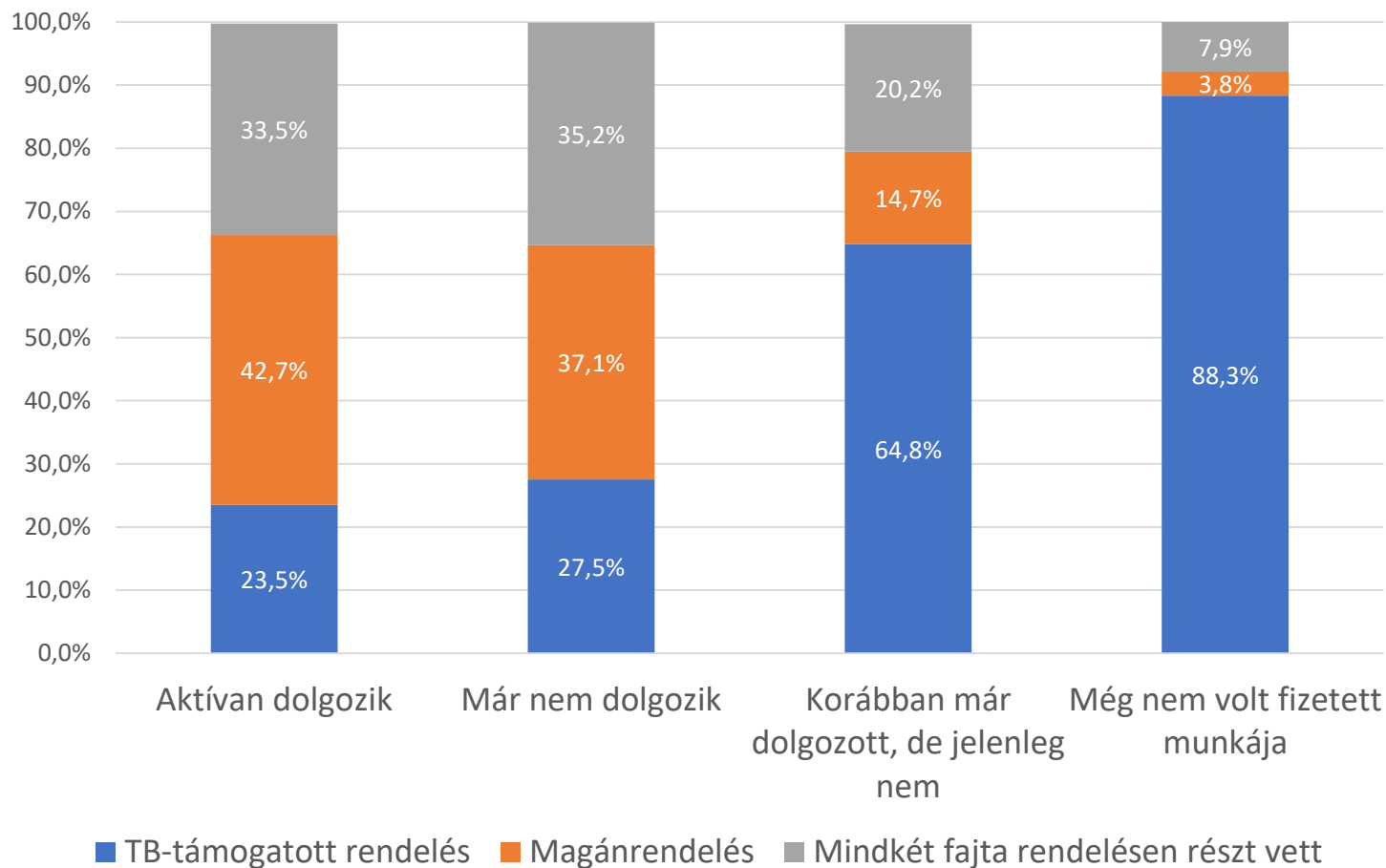

Nőgyógyászati vizsgálat iskolai végzettség szerint

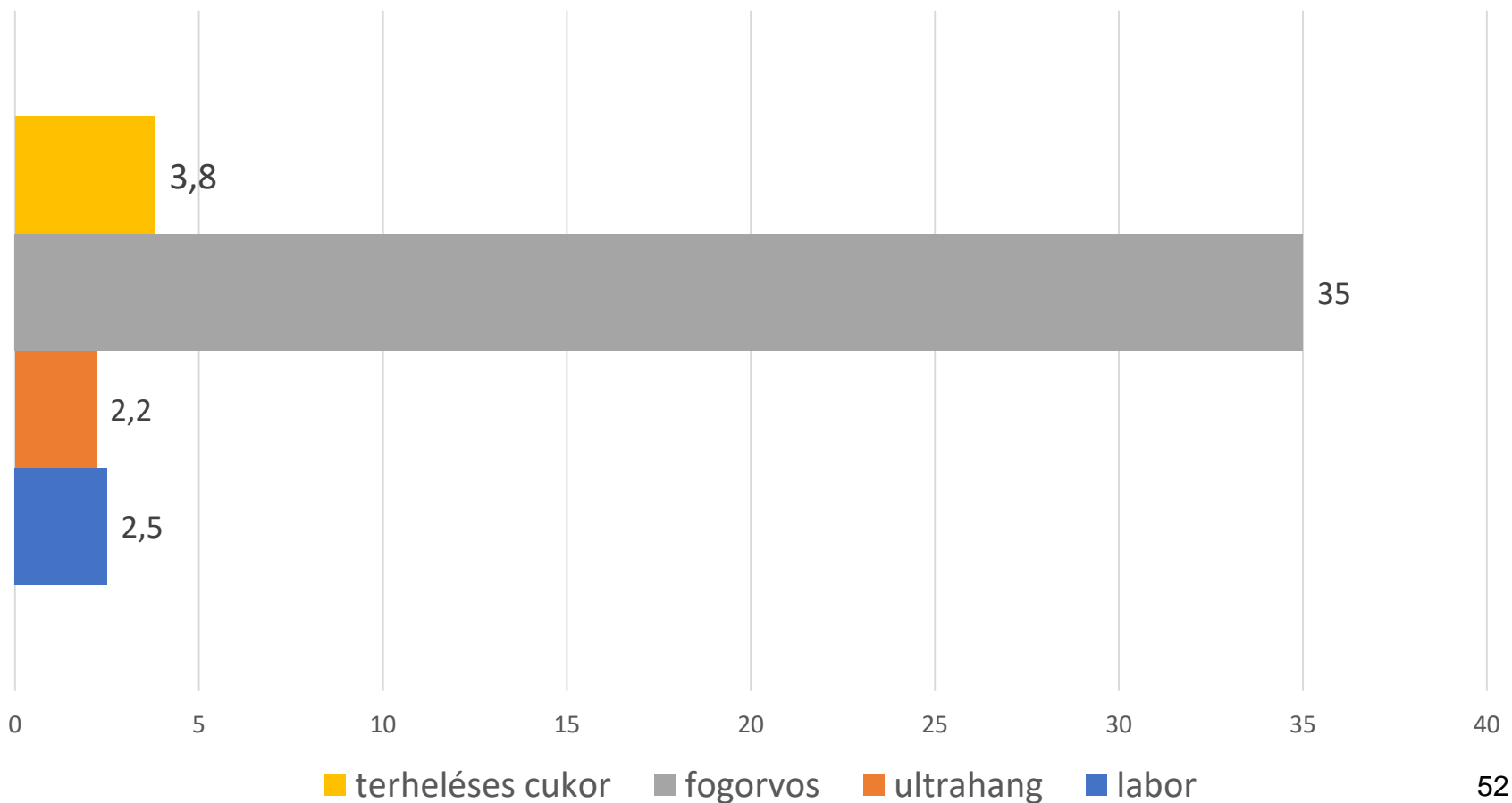

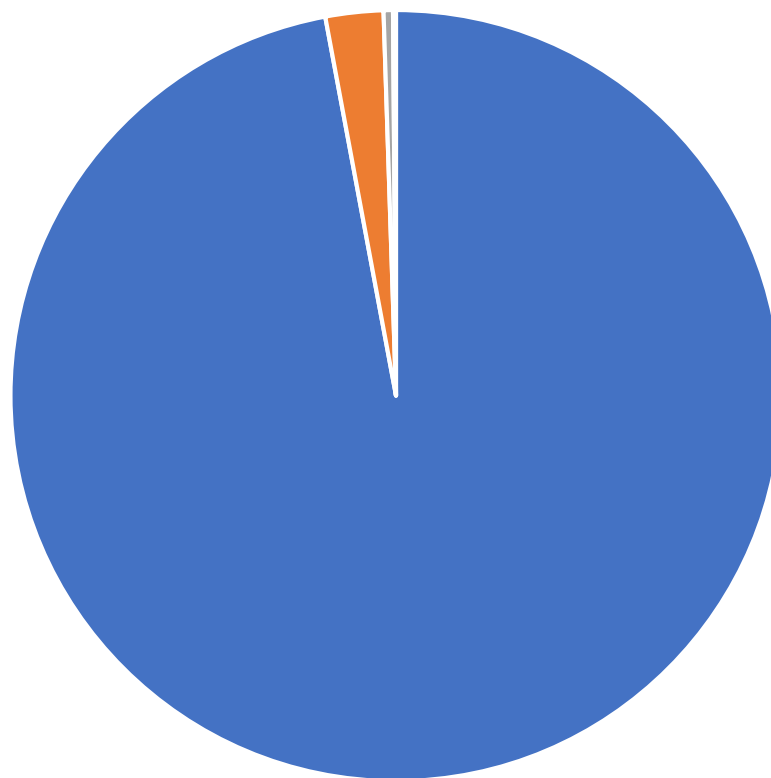
Nőgyógyászati vizsgálat munkaviszony szerint

Elmaradt vizsgálatok a várandósgondozás során

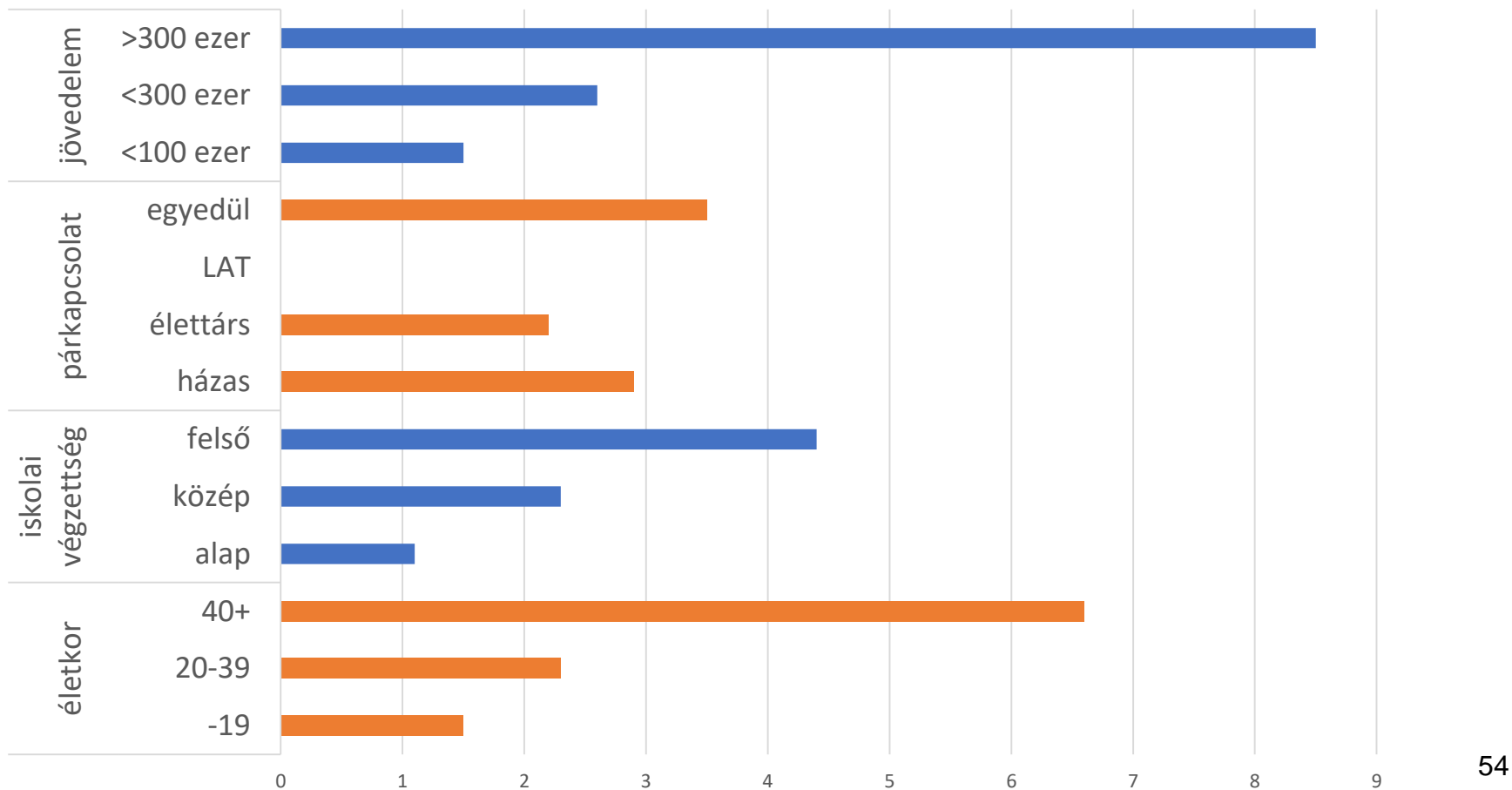

Szülés tervezett helyszíne

■ Állami kórházban ■ Magánkórházban ■ Otthon ■ Egyéb

Magánkórházak tervezett igénybevétele

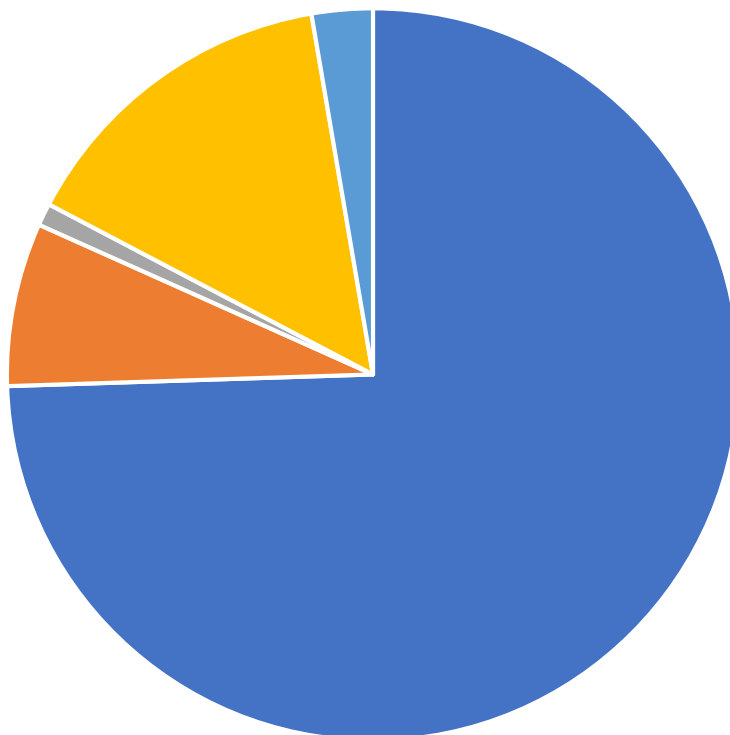

KOHORSZ '18
magyar születési kohorszvizsgálat

KSH NÉPESSÉGTUDOMÁNYI
KUTATÓINTÉZET

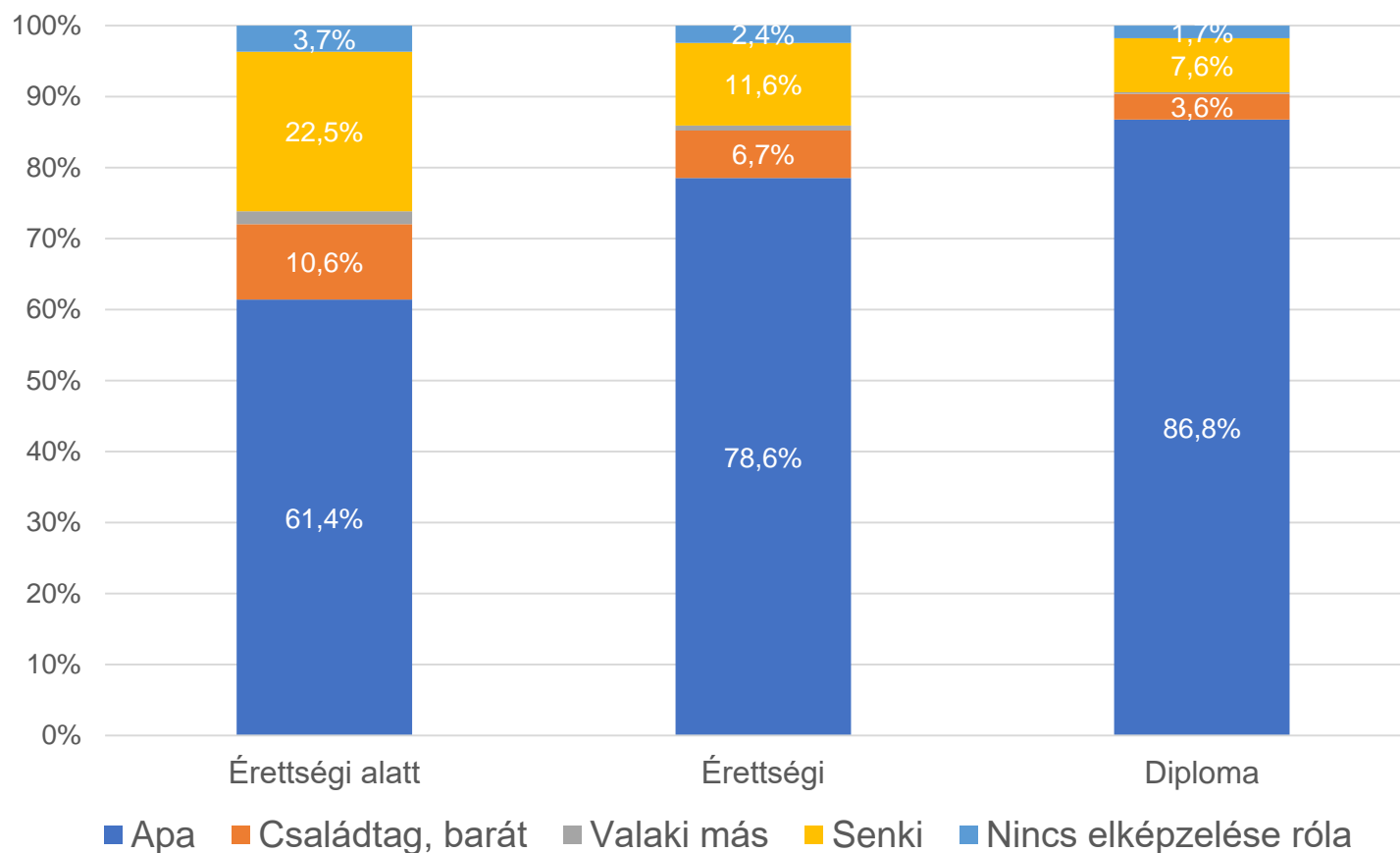
Ki lesz jelen a szülésnél?

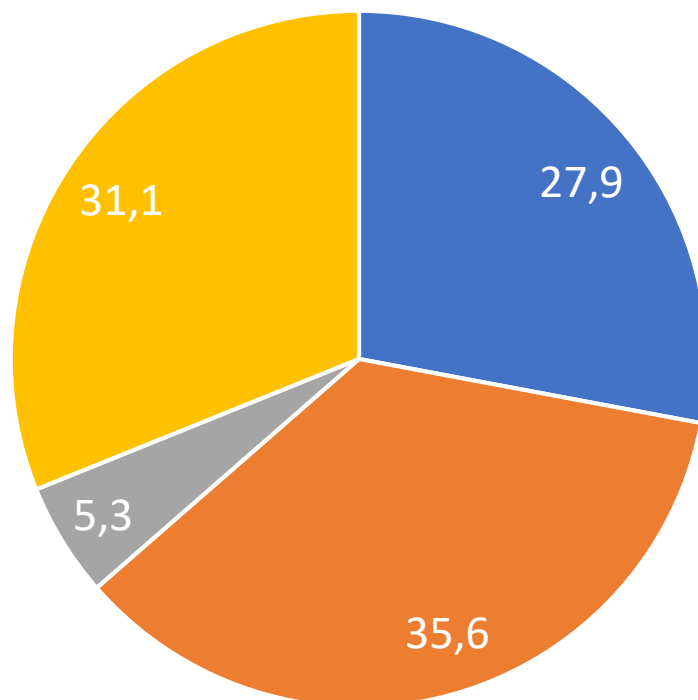
■ Apa ■ Családtag, barát ■ Valaki más ■ Senki ■ Nincs elképzelése róla

55

Szülésnél jelenlévők az anya iskolázottsága szerint

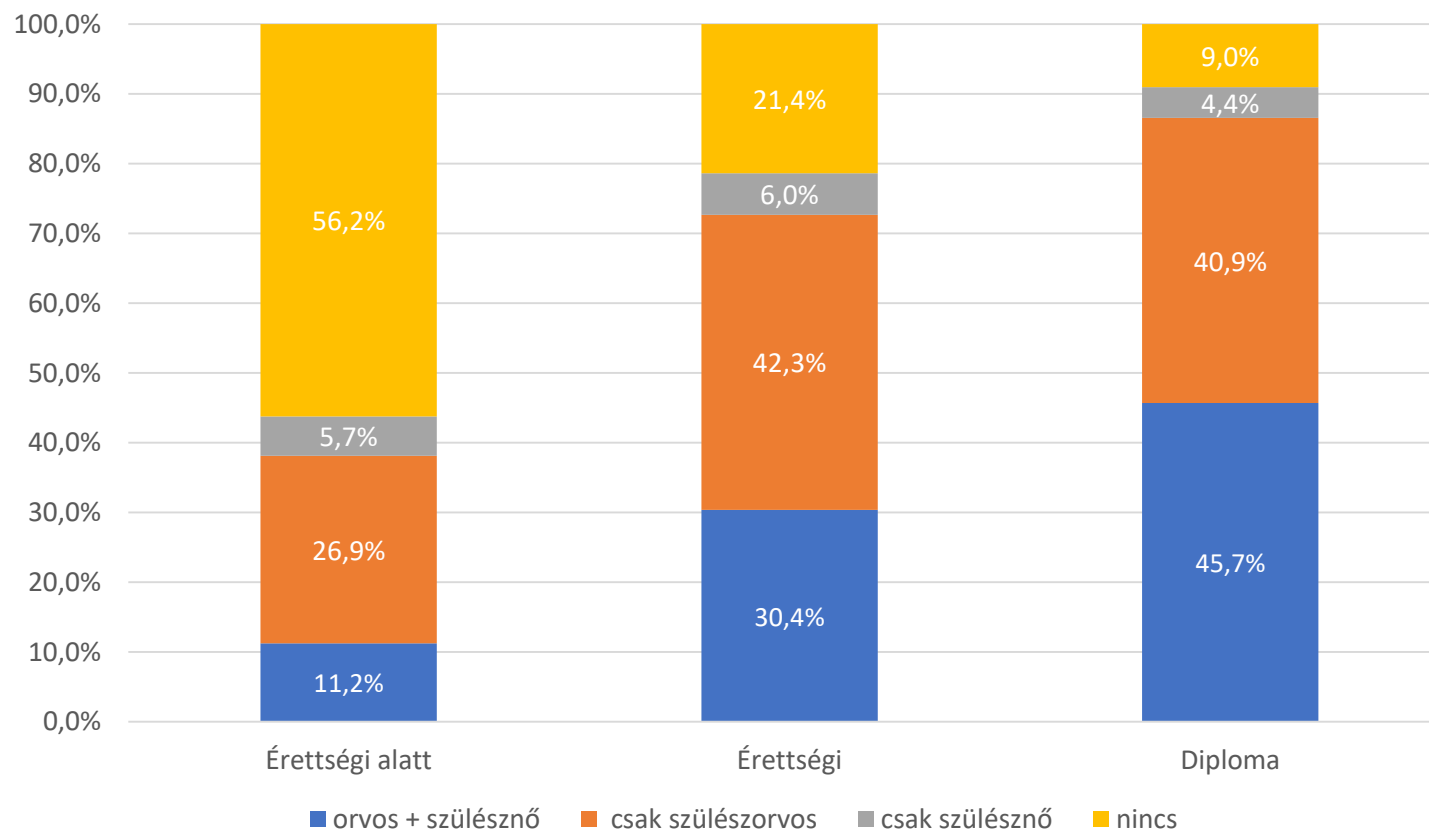

Választott nőgyógyász és/vagy szülésznő

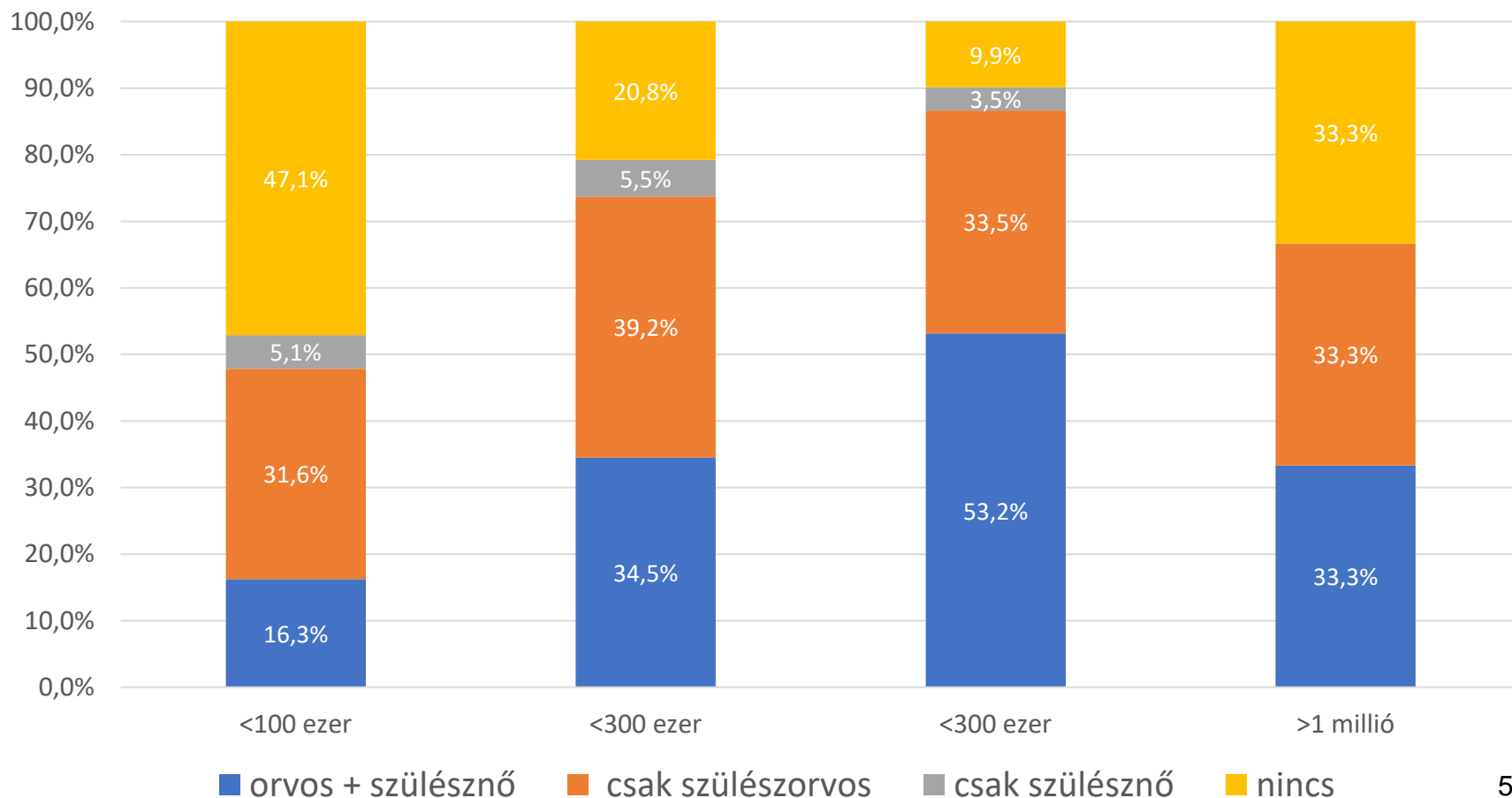
■ orvos + szülésznő ■ csak orvos ■ csak szülésznő ■ nincs

Választott nőgyógyász/szülész nő az anya iskolázottsága szerint

Választott nőgyógyász/szülésznő anyagi helyzet szerint

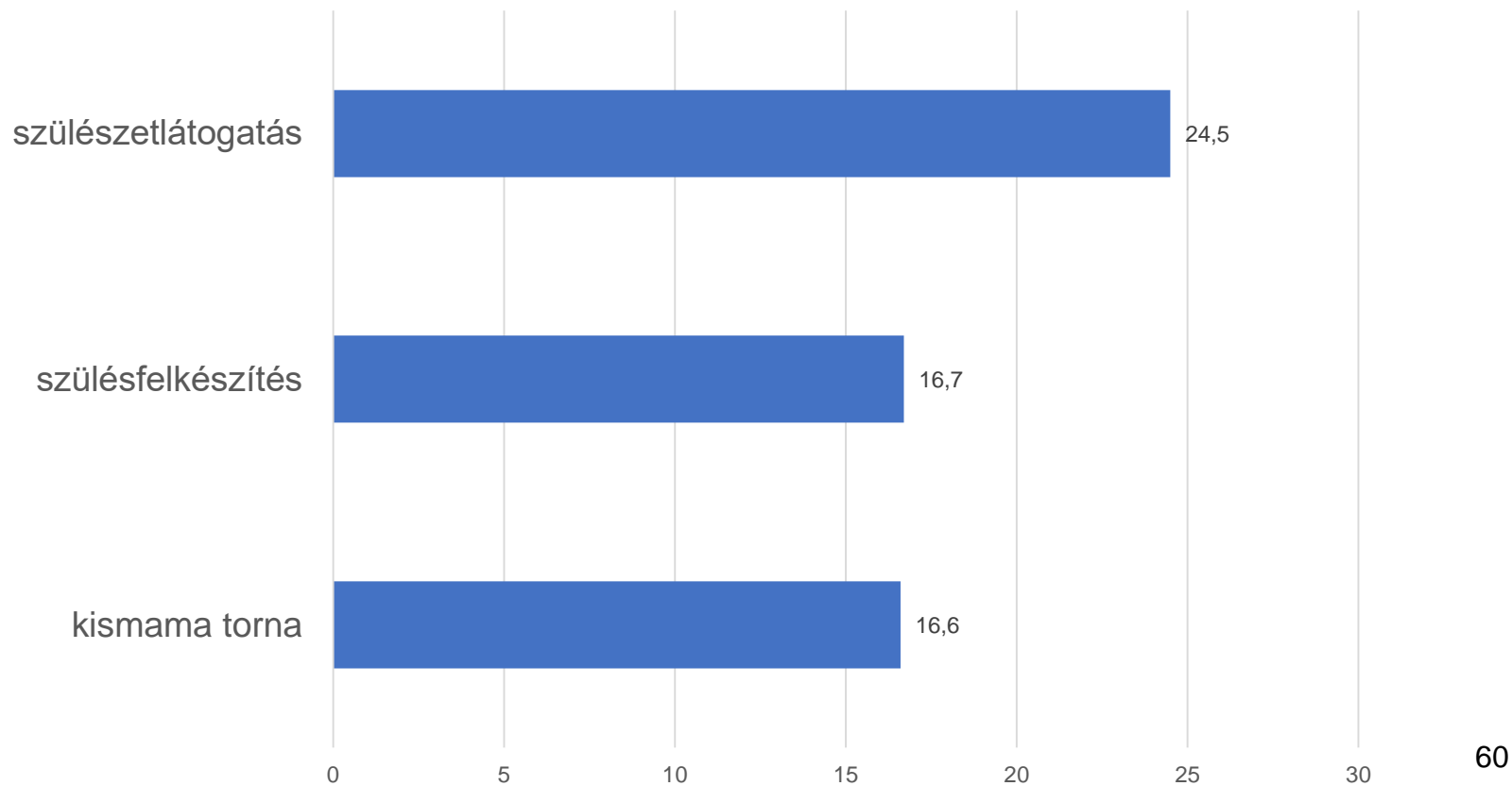
KOHORSZ '18
magyar születési kohorszvizsgálat

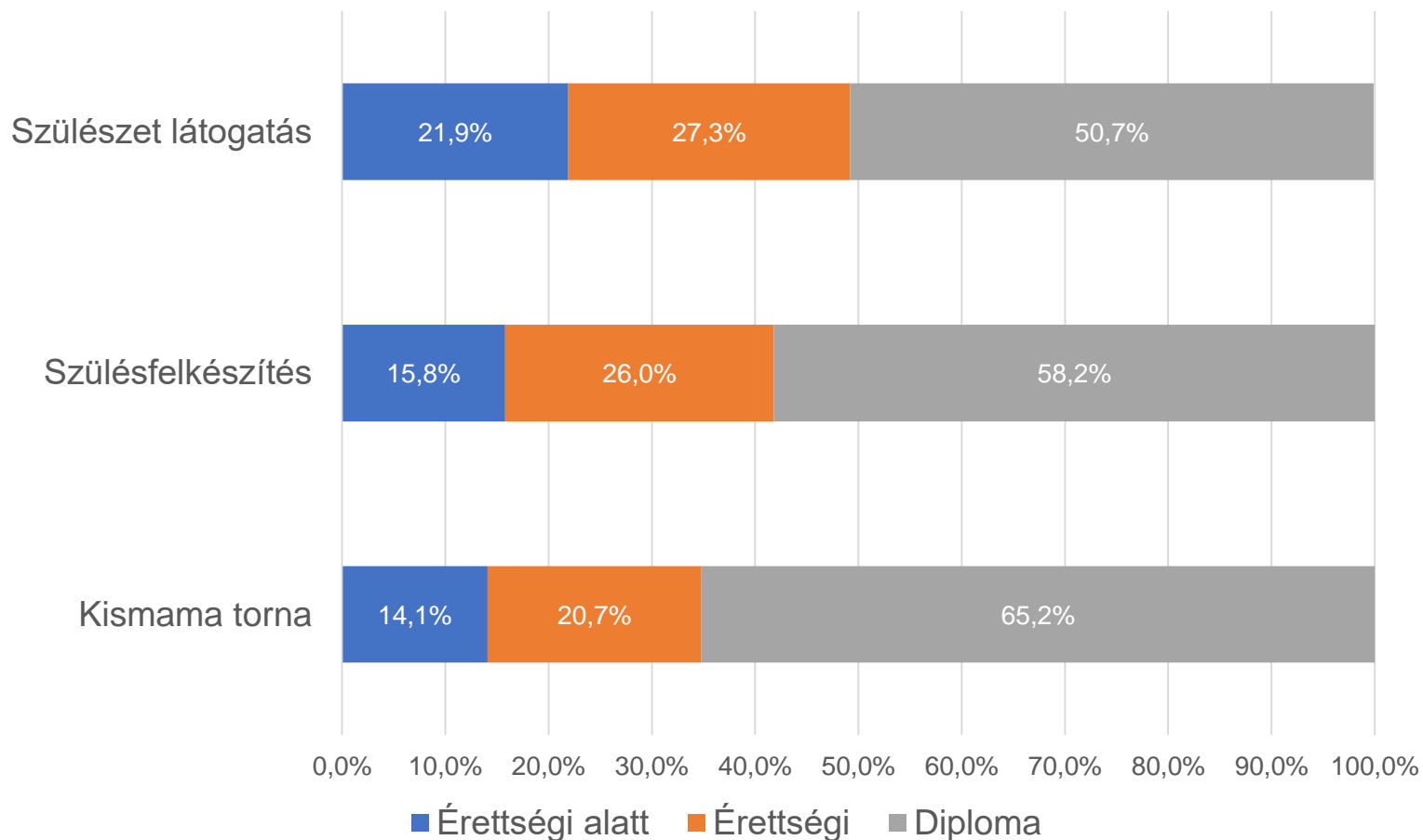
KSH NÉPESSÉGTUDOMÁNYI
KUTATÓINTÉZET

Szülésre felkészítő foglalkozások

Szülésre felkészítő foglalkozások az anya iskolázottsága szerint

Köszönjük a figyelmet!

info@kohorsz18.hu

www.kohorsz18.hu